ሓዳስ ኤርትራ

መበል 32 ዓመት ቁ.123 | ቀዳም 21 ጥሪ 2023 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ኣብ ዝሓለፈ ሰለስተ ዓመታት ዋጋታት ፍርያት ሕርሻ...

ገጽ 3
ሕማም ፍርሚይ ከብቲ

ገጽ 5
ፍርሂ

ገጽ 7
ሕብረተሰባት ክበይ ናበይ ብኽመይ?

ገጽ 11
ኣብ ዙርጋቦን ኣትሳተፍ ሃገራዊት ጋንታ ብሽክለታ ኤርትራ...

ዓንሰባ - መበል 50 ዓመት ምምስራት 'ቤት-ትምህርቲ ፍረ-ሰላም' ተዘኪሩ

ኣመሓዳሪ ዞባ ዓንሰባ ኣምባሳደር ዓብደላ መሓቱ ተራን ኣበርክቶን ነም ኣብ ምምዕባል ኣገልግሎት ትምህርቲ - ዝያዳ ክብርኽ ኣቐሻኺሩ።

ብ16 ጥሪ ብምኽንያት መበል 50 ዓመት ዝኽሪ ምምስራት ቤት-ትምህርቲ ፍረ-ሰላም - ምሕላብ ኣብ ዘሰመየ ቃልሲ፣ ኣምባሳደር ዓብደላ፣ ህዝቢ ዘርኢዮ ዘሎ ተሳትፎ፣ መርኢያ ንቕሓቱን ንፍልጠት ዘለዎ ድሌትን ምኻኑ ገሊጹ።

ሓላፊ ጨንፊር ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዞባ ዓንሰባ መምህር ክፍላይ ዓንደሚካኤል እውን፣ ኣብ'ቲ ከባቢ ዝዘሎ ናይ ልዕሊ ፍርቂ ዘመን ተመኩሮ ምምሃርን ምስትምሃርን ድሕሪ ምጥቃሉ ንተሳትፎ ህዝቢ ሞገሱ።

ኣብ 1972 ክርቲ ብዘወሰድዎ ተበግሶ ዝተመስረተትን ኣብ 1999 ተወሰኽቲ ክፍልታት ዝተሃንጸላን ቤት-ትምህርቲ ፍረ-ሰላም ምሕላቡ፣ ኣብ ዓመተ-ትምህርቲ 2001/2002

ናብ ማእከላይ፣ ኣብ 2022/2023 ድማ ናብ 2ይ ደረጃ ዝዓበየት ኩይና፣ 1,382 ተመሃሮ ኣለውዋ።

ኣብ'ቲ ሰኑስርዓት ዝተሳተፉ መራሕቲ ሃይማኖትን ዓበይቲ ዓድን፣ እታ ቤት-ትምህርቲ ቀጽሪ ክሰራሓላ፣ ተሳትፎ ደቂ-ኣንስትዮ ዝያዳ ንምብራኽ ድማ - ገለገሉት ክኦዲድ ኣቐሻኺሮም።

ምሕላቡ ኣብ ንኡስ ዞባ ገለብ ኩይና - ካብ ኪረን ንሽነኽ ምብራቕ ኣስታት 48 ኪሎ-ሜተር ርሒቓ ትርከብ።

ባዳ - ኣገልግሎት ኣቁሪጹ ዝጸንሐ ፕሮጀክት ማይ ይጽገን ኣሎ

ኣብ ንኡስ ዞባ ገልዓሎ - ምምሕዳር ከባቢ ባዴ ተከላኸዩ ካብ ኣገልግሎት ወጺኡ ኮይኑ ዝጸንሐ ፕሮጀክት ቀረብ ዝበለ ማይ ጸኒና ይግበረሉ ነይሩ። ኣመሓዳሪቲ ምምሕዳር ከባቢ ኣቶ እድሪስ ገንሸል ሓቢሩ።

እቲ ፕሮጀክት፣ ዝሓለፈ ክረምት ብዘወረደ ብርቱዕ ውሕጅ ነም እተከላኸለ ዝነበረ ኣቶ እድሪስ፣ ኣብ'ቲ ናይ ምጽጋን ሰራሕ - መሳልታዊ 400 ገልቦት ሰብ ይሳተፋ ነይሩሎ ገሊጹ።

ዛንታ ድማ ኒታ ምእጋል ማይ ዝኾኑት ዒላ ካብ ውሕጅ ንምክልኻል፣ 125 ሜትሮ ዝኣመሓቱ ጋቢያን ነይኦም እተሰርሐ ተወሃኺቱ ዒላ ትኳዓት ነይሩ። ናውቲ ጹሒፆ ጸዓት ንምትካል እውን መደብ ነይሩሎ ኣረዳኢ።

ኣብ ካልኣ ዜና፣ ቤት-ጽሕፈት ሃገሙተኤ ኣብ ንኡስ ዞባ ገልዓሎ፣ ምስ ተመሃሮ ማእለያን ካልኣይን ደረጃ ኣብይቶ-ትምህርቲ ባዴ በርዶሊን ሓወሲ ከተማ ገልዓሎን - ኣብ ምሕያል ውዳበ ዘተኩረ ርክባት ኣቐይዱ።

ሓላፊ ፖሊቲካን ወዳበን መንእሰይ ተኽለ ዘርኢ፣ ኣብ መድረኾዊ ተልእኾ ሃገሙተኤ፣ ተራ መንእሰያት ኣብ ሓርነታዊ ቃልሲ፣ ኣብ ምውሓስ ልኡላውነትን ህንጸት ሃገርን ሰፊሕ መብርሂ ሂቡ።

ተመሃሮ፣ ብዩሲፕሲን ተመረሐም ኣብ ጉዳይ ትምህርትያን ሃገርያን ኪድህቡ ዝነበሮም ተሳትፎ ኣመስጊኑ።

ጋሽ-ባርካ - መነባብሮ ጽጉማት ንምምሕያሽ ጽቡቕ ተሰሪሑ

ኣብ 2022 ኣብ ዞባ ጋሽባርካ፣ ሚዝራ ቁጠባዊ መነባብሮ ጽጉምታ ንምምሕያሹ ምስ ዝተፈለዩ ኣኽቲ ሕብረተሰብ ብምትሕብባር ዝሃነጸን ሰራሕ ነም'ኣሪጦሙ ብ16 ጥሪ ኣብ ዝተቓንዐ ጉጅጋ ጽጉም ጨንፊር ዕዮን ሚዝራዊ ድሕነትን ተገሊጹ።

ብመሳርሒት ኣብ'ቲ ኣኽባ ዝቐረበ ጸብጻብ፣ ልዕሊ 28.6 ሚልዮን ናቕፋ ደበስ ንኡድራ ስመኣት ተኸፊሉ፣ 16 ጽጉምታ ስድራ-ስመኣትን 2 ዝተጣዓነ ተጋደልትን ሓኪሱ ወሪዱን ብልዕሊ 15 ሽሕ ናቕፋ ብዩሮት ተጣዪሹ፣ ልዕሊ 1,600 ካሮታት ተዓዲሎም፣ ኣብ ባረንቱ ብህዝቢ ዝተሃንጸ ኣርነበተ ኣብይቲ ንጎ ተኣለዩቲ ሰኽላን ተረኽቡ። ።

ተጸምኒናይቲ ጨንፊር ኣቶ ተስፉንህሩኤል ንብረስላሴ ንሰኽላን ዝተዓደለ ዘዋሪ ልቓሕ ምምላኡ፣ ብዋነኣ ኣብ ዘይተዓደለ ደበስ መጸናዕቲ ምካየድ፣ ንጥሪታት ዕዮ ኣብ ንኡሳን ዞባታት ምብርባር . . ካብ ቀንዲ መደባቱ 2023 ምኾናም ኣረዳኢ።

ሚስተር ዕዮን ሚዝራዊ ድሕነትን ወሮ ልኡል ንብረኡቡ ምስ ናይ ሰራሕ መሻርኽቲ ዘሎ ወኃይታ ነጽንዙ ሓገዝ ዝሃነረለም ወሩት ኣቑዲምካ ጸጸይ መጸናዕቲ ነየገረለም፣ ዝሃበር ሓገዙ ኣቐሻኺሩ።

ኣመሓዳሪ ዞባ ጋሽባርካ ኣምባሳደር ሚሕሙድ ዒሊ ሕፈይ ብመሰ ምምሕዳራት ንጥሪታት ዕዮን ሚዝራዊ ድሕነትን ምስ ቀዳማይነቱም ሰረም ብዕቱብ ክሰርሕሉ፣ እቲ ዝሃበር ሓገዙ - መሳኡሉ ዕቱብ መጸናዕቲን ምትብባሉን ገሊጹ።

ዜና

ኣብ ዝሓለፈ ሰለስተ ዓመታት፡ መብዛሕትኡ ዋጋታት ፍርያት ሕርሻ ርጉእ ምንባሩ ተገሊጹ

ሚኒስተሪ ሕርሻ፡ መብዛሕትኡ ዋጋታት ፍርያት ሕርሻ ኣብ ሃገርና፡ ብኣንጻሮ'ቲ ኣብ ዓለም ዝተረእየ ቅልወላው መግቢ፡ ካብ 2020 ክሳብ 2022 ርጉእ ምንባሩ ገሊጹ።

ኣብ ሓምሽት ዞባታት ኣብ ዝርጋብ 23 ቑጥጣታት ዕዲጋ ንዕለተ ተኸታታሊ ዓመታት፡ ኣብ ኣእኽል፡ ጥረታት፡ ናይ ቅቡኢ ኣዘርእቲ፡ ኣስሞልቲ፡ ፍረታት፡ ጠሊብባይ ከብቲ፡ መጻዋሪ፡ ደጋሁ፡ እንቋቑኑ፡ ጸብጻ ወጽኢቱን፡ ከምኡ'ውን መሬ ኣብ ዘጠቓልል 54 ዓይነታት ፍርያት ሕርሻ መጽናዕትን ምዝዛን ዋጋታት ነየገር ምእንቲ፡ ዳይረክተር ጀነራል ሰርዓት ሰነራተጅያዊ ሓበፌታ ሕርሻ፡ ኣቶ ተስፋኣለም መሓኹን ሓቢሩ።

ዋጋታት ብሰኽል ኣእኽል ኣብ ሳልሳይ ርብዒ ዓመት 2020 ኣዝዩ ወሲኹ ምንባሩ፡ ኣብ 2021ን 2022ን ግና ነምዝኮደለ ዝጠቐሰ ኣቶ ተስፋኣለም፡ እቲ ዝተሓተ ገምጋም ዋጋታት ኣእኽል ዝተመዝገበሉ ኣብ ጥቅምትን ሕዳርን ነምዝበረ ገሊጹ።

ብመላእተ'ቲ መጻናዕቲ፡ ኣብ 2022 ምስ ዝበረ ህጡር ክረምትን ምውሳኽ ሰፍሓት ሕርሻታት ምሩጽ ኣዘርእቲ ስርናይን መሻሽን፡ ኣብ ብዙሕ ክበጣታት ምኑልል ዋጋታት ነምኣተራእዩ፡ ብዋጋም ደማ - ካብ 2020 ንደሓር ዋጋታት ኣእኽል ብ16 ሚኢታዊት ነምዝበየ ተፈሊጡ።

ዋጋ ጥረታት፡ ኣብ ሳልሳይ ርብዒ ዓመት 2020፡ ብምኽንያት ለዓየ 'ነቫይድ-19' ልዑል ወሰኽ ኣርእዩኳ እንተነበረ፡ ኣብ 2021ን 2022ን ነኽሽ እዩ ተሪእዩ። ኣብ ናይ ቅቡኢ ኣዘርእቲ ግና፡ ብዘይነ'ቲ ኣብ ዋጋ ፋልማይ ዝተረእየ ወሰኽ ክብሃን ስጠቐታን ኣይነበረን። ኣብዚ ሓዝኹዮ ዘሎና ዓመት ደጣ ኣብ ጥረታትን ናይ ቅቡኢ ኣዘርእትን ምንዳል ዋጋታት ክህሉ ትጽቢት ይግበር።

ካብ 2020 ክሳብ መወዳኢታ 2022 ልዑል ክብሃን ስጠቐታን ዋጋታት ዘርእየ ፍርያት ሕርሻ ኣስምልቲ ምንባሩ ዝጠቐሰ ኣቶ ተስፋኣለም፡ ብፍላይ ኣብ ድሻቹ ነማይደረን ሸነርጎን ምስ ወቐቲን ቦታን ቀጻሊ ምቅይያር ዋጋታት ይኽሰት ምንባሩ፡ እዚ ንኡ ብሸኽ'ቲ ኣብ ወቐቲ ኣዘመራ ዝበረ ዋሕዲ ዝናብ ምኳን፡ ብኣንጻሩ ብዘይነ ኣብ ማንሰኔ ዋጋ ካልኦት ፍረታት ርጉእ ነምዝበረ ሓቢሩ።

ጸብጻብ ኣፀዱ ስርዓተ-ሓብሬታ ሕርሻዊ ዕዲጋ ነምዝኸቦ፡ ኣብ ዝሓለፈ ሰለስተ ዓመታት፡ ኣብ ዋጋታት ነብዝን ጠሊብባይን ካብ 11 ክሳብ 15 ሚኢታዊት፡ ኣብ ዋጋ ደርጋ ናይ 28 ሚኢታዊት ምንዳል ክርኢ እኽለ፡ ኣብ ዋጋታት ናይ መጻዎሪ እንስሳታት ግን ብዙሕ ለውጢ ከምዘየጋጠሞ ገሊጹ።

እዚ ነምዝ.ኢ.ኤ እኽለ፡ ኣብ ዋጋ ጸብጻ ወጽኢቱን ዝጥቀስ ምቅይያር ኣይነበረን፡ ኣብ ዋጋ እንቋቑኑ ግና ካብ መወዳኢታ 2021 ክሳብ መፋርቕ 2022፡ ብምኽንያት ሰጽሪት ጨቓቑጥን ደርሃን ልዑል ወሰኽ ኣርእዩ። ካብ ቀረባ መጻኢ ግን ምስ ምዝርጋሕ ሓደስቲ ጨቓቑጥን ደርሃን ምኽሪ ክርኢ ትጽቢት ኣለ።

ዋጋታት ጠሰምን መሬን መጠናዊ ክብሃን ስጠቐታን እናኣርእየ ክመጸእ ምጽንሑ ዝገበረ እቲ ጸብጻብ ብፍላይ መሬ፡ ምስ ምኽሰቐስ ቁፍታት ገበ፡ ኣብ ዋጋታት ካብ ዞባ ናብ ዞባ ፍልልይ ከምዘለዎ ኣረዳኢ።

ኣቶ ተስፋኣለም ኣብ መወዳኢታ፡ ሚኒስተሪ ሕርሻ - ነምዝ.ዓ.ኤ ዓይነት ዛቢፈታ ዕዲጋታት ሕርሻ ኣጋዳሉ፡ ልዑል ብምኻን፡ ሓረስተኛን ካልኦት ዝምልከቶም ኣኽለትን ብምጠንዓ ክጥቀሙሉ፡ ቑጥጣታትን ኣገባብ ዛቢፈታ ዕዲጋ ሕርሻ ገይኦሎ መድኃኒትን ናይ ምሃላኽ መይጠ ሓዙ ነምዝሎ ገሊጹ።

ማእከል - ማሕበር ኣፍረይቲ ንህቢ፡ ውሑስ ቀረብ መዓር ንምርግጋጽ ይሰርሕ

ማሕበር ኣፍረይቲ ንህቢ ዞባ ማእከል፡ ውሑስ ቀረብ መዓር ብርትዓዊ ዋጋ ንምቕራብ ብውጥብ ደሰርሕ ነምዝሎ፡ ጹሓፌ'ቲ ማሕበር ኣቶ ንብረሂወት ፋሰል ዛብረ።

ማሕበርዮም፡ ብሓልዮት ማኒሰትሪ ሕርሻን ምምሕዳር ዞባ ማእከልን ኣብ 2009 ነም እተመሳረተ ዝጠቐሰ ኣቶ ንብረሂወት፡ ቡቦዝሉ ክውድቦ ብዘጸንሐ ግብረውን ካልኦ-ሓባውን ስልጠናታትን ካልኣ ዓይነታዊ ደገፋትን፡ ኣብ 2016 ኣሰታት 48 ኩንታል ዘበረ ዓመታዊ እቶት፡ ኣብ 2022 ምስ ብዘሐ. ቁጽሪ ኣባላት፡ እቲ ፍርያት ብልዕሊ 10 ዕጽፊ ክብ ነምዝበለ ኣረዳኢ።

ብኣባላት ማሕበር ዝወሃን ልዕሊ 3 ሽሕ ዘመናውን ባህላውን ቁፍታት ነምዝሎ ብምሕበር ድማ፡ ምምሕዳር ዞባ ማእከል ኣብ ንኡስ ዞባ ሰረጀቓ ዘፍቀደሎም ልዕሊ ሓደ ሄክታር ብኣግራብ ዝተሸፈነ ሕዝኣ ቦታ፡ ኣባላት ተሞኩሮ ንክለዋወጡ ኣጉዳሲ ኣስተዋጽኦ ይገበር ነምዝሎ ገሊጹ።

ኣብ መወዳኢታ፡ ቡቦዝሉ መጺኡ ኣብ ዕዲጋታት ገቑርብ ዘሎ መዓር ምቑጽጻር ክግበረሉ፡ ኣብ ኩለን ዞባታት ገዚፍ ማሕብራት ኣርባሕቲ ንህቢ - ኣብ ሓደ ሃገራዊ ማሕበር ገዲርጸሉ ባይታ ክጥባኽ ሓቲቱ።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣስፍሃ ተኽለማርያም

ምክትል ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ቀ.ሰ 116266 / 201820(2220)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ

ቀ.ሰ 201820 (2214)
ፋክስ. 127749 - ቀ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት
ትንሱእ ፍስሃየ — ሰማያዊት ሓይለኣብ
ሳምራዊት ሃብተ — ቤተልሄም ታደሰ
ፍርቱና ኤፍሬም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቀ.ሰ.200454-07121322
ምልክታ
ቀ.ሰ. 125013 - ቀ.ሳጸ. 1284

ማእከል - ማሕበር ኣፍረይቲ ንህቢ፡ ውሑስ ቀረብ መዓር ንምርግጋጽ ይሰርሕ

ማሕበር ኣፍረይቲ ንህቢ ዞባ ማእከል፡ ውሑስ ቀረብ መዓር ብርትዓዊ ዋጋ ንምቕራብ ብውጥብ ደሰርሕ ነምዝሎ፡ ጹሓፌ'ቲ ማሕበር ኣቶ ንብረሂወት ፋሰል ዛብረ።

ማሕበርዮም፡ ብሓልዮት ማኒሰትሪ ሕርሻን ምምሕዳር ዞባ ማእከልን ኣብ 2009 ነም እተመሳረተ ዝጠቐሰ ኣቶ ንብረሂወት፡ ቡቦዝሉ ክውድቦ ብዘጸንሐ ግብረውን ካልኦ-ሓባውን ስልጠናታትን ካልኣ ዓይነታዊ ደገፋትን፡ ኣብ 2016 ኣሰታት 48 ኩንታል ዘበረ ዓመታዊ እቶት፡ ኣብ 2022 ምስ ብዘሐ. ቁጽሪ ኣባላት፡ እቲ ፍርያት ብልዕሊ 10 ዕጽፊ ክብ ነምዝበለ ኣረዳኢ።

ብኣባላት ማሕበር ዝወሃን ልዕሊ 3 ሽሕ ዘመናውን ባህላውን ቁፍታት ነምዝሎ ብምሕበር ድማ፡ ምምሕዳር ዞባ ማእከል ኣብ ንኡስ ዞባ ሰረጀቓ ዘፍቀደሎም ልዕሊ ሓደ ሄክታር ብኣግራብ ዝተሸፈነ ሕዝኣ ቦታ፡ ኣባላት ተሞኩሮ ንክለዋወጡ ኣጉዳሲ ኣስተዋጽኦ ይገበር ነምዝሎ ገሊጹ።

ኣብ መወዳኢታ፡ ቡቦዝሉ መጺኡ ኣብ ዕዲጋታት ገቑርብ ዘሎ መዓር ምቑጽጻር ክግበረሉ፡ ኣብ ኩለን ዞባታት ገዚፍ ማሕብራት ኣርባሕቲ ንህቢ - ኣብ ሓደ ሃገራዊ ማሕበር ገዲርጸሉ ባይታ ክጥባኽ ሓቲቱ።

ማእከል - ኣጋንእ ማይ፡ ሕጽረት ቀረብ ማይ ኣብ ምቅላል ኣበርክቶ ይገብር

ኣብ ዞባ ማእከል፡ ብፕሮጀክት ዓዲዝሎ ኣብ 2018 ዝተዋደደ ኣጋንእ ማይ፡ ኣብ ከተማ ኣስመራን ነብኣን ገሸረ ሕጽረት ቀረብ ጽሬቱ ዝተሓለወ ማይ ኣብ ምቅላል ግቢ ኣበርክቶ ይገብር ነምዝሎ ተገሊጹ።

ኣብ ክፍሊ ማይ ሓላፌ ጨንፈር ጸጎይ ማይ ኢንጂኒር ኣቢል ክፍላይ፡ ኣብ 2022 - ሓደሽ መሰመራት ምዝርጋሕ፡ ዝኦረንን ዝተዓብሱን መሰመራት ምጽጋንን ምትሓኽን፡ ዲጋታታትን መያበራት መጻረዩ ማይን ምክትታል፡ ኣብ መያበራት መጻረዩን መዐደሊ ማይን ዘለዋ ሞተረታትን ፓምፓታትን ምጽጋን ዘጠቓልል ስራሓት ነም እተሰላለ ሓቢሩ።

በዚ መሰረት፡ ኣብ መጻረዩ ማይ ዲጋታት ማይ-ክፍሊን ቧቡርን መጨንገዲ ማይ ሰፃባልን ሓደስቲ፡ፓፓታት፡ ኣብ መያበራት መጻረዩ ማይ-ክፍሊ፡ ቧቡርን ባሊክን ደማ ሓደስቲ ማሽናት ነምእተተኽለ ገሊጹ።

መሰመር ማይ ኣብ ዘለዎ ነብኒ ክቑርብ ንዘጽንሐ ጠሊብ ሓደሽቲ ቁጽርቲ ንምፍታሕ፡ ካብ ሳልሳይ ርብዒ ዓመት 2022 ሰጉምቲ ክወሰድ ነም እተጀመረን እቲ መሰርሕ ቀጻሊ ምኳኑን እውን ሓቢሩ።

ፍረ ጸዕረ

ዓንደመስቀል በርሀ

ሕርሻን መግብን

ወ/ት ኣድያም ነጋሲ

ሕማም ፍሮማይ ከብቲ

ክቡራት ኣምበብቲ ዓምዲ ፍረ-ጸዕሪ፡ ንሎሚ ኣዳሊናዮ ዘሎና ዛዕባ ሕማም ፍሮማይ ከብቲ ኮይኑ፡ ብዛዕባ'ዚ ሕማም፡ ሞያዊ መብርሂ እትህበና ወ/ት ኣድያም ነጋሲ፡ ኣብ ሚኒስትሪ ሕርሻ ክኢላ ጥዕና እንስሳ እያ፣ ሰናይ ንባብ።

ሕማም ፍሮማይ ከብቲ፡ ሓደ ካብ ተመሓላለፍቲ ሕማማት እንስሳ ኮይኑ፡ ብዓይኒ ክርኣዩ ብዘይክእሉ ደቓቕቲ ታህዋስያን (ቫይረስ) ዝመሓላለፍ ሕማም እዩ። ናብ ሰብ ግን ዘይመሓላለፍ ሕማም እዩ።

ታሪኻዊ ድሕረ ባይታ ሕማም ፍሮማይ ከብቲ

ሕማም ፍሮማይ ከብቲ ንመጀመርታ ግዜ ኣብ ኣፍሪቃ፡ ሃገረ ዛምብያ ተራእዩ። ጸኒሑ ድማ 1988 ናብ ሓውሲ ምድረ ቡዳ ዝርከባ ሃገራት ኣፍሪቃ ከምኒ ሃገረ ግብጺ ኣስፋሕፊሑ። ቀጺሉ ድማ ኣብ 1989 ናብ እስራኤልን ማለዥያን እናኣስፋሕፍሐ ኸይዱ።

ዝርግሐ ሕማም ፍሮማይ ከብቲ ኣብ ሃገርና

ሕማም ፍሮማይ ከብቲ፡ ኣብ ሃገርና ኤርትራ ንመጀመርታ ግዜ ኣብ 1998 ኣብ ዞባ ጋሽ ባርካ ንኡስ ዞባ ጎልጅ ከምዝተራእየ ይፍለጥ።

ብኸምዚ ድማ እቲ ተርእዮ ሕማም ኣብ ውሽጢ ሰለስተ ክሳዕ ኣርባዕተ ወርሒ ናብ መብዛሕትኡን ዞባታት ሃገርና ከምዘስፋሕፍሐ መዛግብቲ ጥዕና እንስሳ ይሕብር። ብፍላይ ድማ ኣብ ዞባ ማእከል ዝርከባ ትካላት መፍረ ናይ ጸባ ኸብቲ ብቐሊል ዘይግመት ዕንወት ኣውሪዱ። ኣብ ሃገርና ዋላ'ኳ ዝርገሐ እዚ ሕማም ብሰፊሑ እንተተራእየ፡ ብዝተወሰደ ግዱድ ክታበት፡ ኣብ ዝተወሰነ ቦታን ወቕትን እንተዘይኮኑ፡ ተርእዮ ሕማም እናጉደለ ከምዝኸደ ይፍለጥ። ኣብ ክራማት 2017፡ ንኣስታት 80,000 ከብቲ ክታበት ተዋሂቡ፡ ከም ውጺኢቱ ድማ ኣብ ሓሙሽተ ዞባታት ሃገርና (ብዘይካ ዞባ ደ/ቀ/ባሕሪ)፡ ኣብ ኣስታት 42 ከብቲ ጥራይ ሕማም ፍሮማይ ከብቲ፡ ከም ዝተራእየ ይፍለጥ። ከምኡ'ውን ካብ 2018 ክሳዕ 2019 ኣስታት 899,296 ከብቲ ክኽተባ ከለዋ፣ ተርእዮ ሕማም ናብ 27 ከም ዝጎደለ ይሕበር። ዝቐጸለ ዓመታት እቲ ሕማም ኣይተራእየን።

ምልክታት ሕማም ፍሮማይ ከብቲ

በዚ ሕማም ዝተለኽፉ ከብቲ ኣብ መጀመርታ ዘርእይዎ ምልክት ጸጉሪ ይእሹኽ፡ ልዑል ረስኒ ኣካላት (ልዕለ 41°C) ዝበጽሕ፣ ዓይኖም ይሓብጥን ይነብዕን። ብተወሳኺ ድማ ኣብ ምሉእ ኣካላት ዝሓመመ ኸብቲ ካብ 0.5 ክሳዕ 5.0 ሰ.ሜ ስፍሓት ዘለዎ፡ ኣብ ውሽጢ ቀርበት ዕንፍሩር ይገብር። መብዛሕትኡ ግዜ እቲ ዕንፍሩር ኣብ ከባቢ ርእሲ፡ ቀፎ ከብዲ፡ ሳንቡእ፡ ክሳድ፡ ጡብ፡ ብልዕትን እግርን ይረኣ። ከምኡ'ውን ማይ ዝመልኣ ሕበጥ ኣብ ከባቢ ክሳድን እግርን ይገብር። ዝሓመመ እንስሳ ይሕንክሱ፡ ናይ ምስትንፋስ ጸገም ይገብር፡ ካብ ኣፍንጫ ጸረርታ ጸኒሑ'ውን ናብ ሕፍስ ዝበለ ልዛይ መሰል ፈሳሲ ይቕየር፡ ሸውሃት ዘይምህላው ምስ'ዚ ተታሓሒዙ ከኣ ዕብራን የስዕብ። ኣብ ምልኡ ዘሎወን ከብቲ ምብርዓን ኣብ ሓራሳት ከኣ ምጉዳል ጸባ የኽትል።

ብተወሳኺ ሕማም ፍሮማይ ከብቲ፡ ኣብ ዝራብዓትን ምራኹትን ብርቱዕ ረስኒ፡ ዕንፍሩር ኣብ ቀርበት፡ ሕበጥ ጽክታት ብምኽታል ክሳዕ ሞት የስዕብ።

ዝያዳ በዚ ሕማም ዝጥቅዑ ዓሌታት ከብቲ ከምኒ ሆለስቲን፡ ዘቡን ቡፋሎን ዝኣመሰሉ ኩይናም፡ ብኽቢድ ከኣ ይጉድኡ።

ሕማም ፍሮማይ ከብቲ ዘስዕብ ቫይረስ ኣብ ቁስሊ/ ሕበጥ ቀርበት፡ ኣብ ምራቕ፡ ካብ ኣፍንጫ ዝወጽእ ጸረርታ ከምኡ'ውን ኣብ ዘርኢ ተባዕታይ ይጸንሕ። ብውሑድ ዓቕን ድማ ኣብ ጸባ ይርከብ።

ንፍሮማይ ከብቲ ዝመስሉ ሕማማት ከም ደርማቶፊሎሲስን ዙዕን እኳ እንተሃለዉ፡ ሕማም ፍሮማይ ከብቲ ካብ ካልኦት ሕማማት ንምልላይ፡ ካብ ዝሓመመ ከብቲ ኣብ ቀርበት ዝወጽእ ቁስሊ፡ ፈሳሲ ምራቕ፡ ካብ ኣፍንጫ ዝወጽእ ጸረርታ፡ ከምኡ'ውን ካብ ደም ቅምሶ ብምውሳድ ኣብ ላቦራቶሪ ብምምርማር ክረጋገጽ ይከኣል።

ኣገባብ ምትሕልላፍ ሕማም

ፍሮማይ ከብቲ ከምኡ'ውን ተመሳሰልቲ ሕማማት ከም ብዓል ደርማቶፊሎሲስ፡ ብመንከስቲ ጽንጽያ ይመሓላለፉ። እዚ ሕማም'ዚ መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ክራማት እዩ ዝርኣ። እተን ቀንዲ መተሓላለፍቲ ከኣ ጣንጡ እየን። ኣብ ግዜ ክረምቲ ጣንጡ ብብዝሒ ስለዝፈርያ ምትሕልላፍን ምስፍሕፋሕን ሕማም ፍሮማይ ከብቲ ድማ ይበዝሕ። በዚ ሕማም ዝተጠቕዐ ከብቲ ኣብ ፈሳሲ ዘርኢ ቫይረስ ስለዝጸንሕ ኣብ ግዜ ወሲብ፡ ነቲ ቫይረስ ናብ ጥዑያት ከብቲ ከመሓላልፎ ይኽእል። ብቐጥታዊ ምትንኻፍ፡ ካብ ዝሓመመ ኸብቲ ካብ ኣብ ቀርበት ዝወጽእ ቁስሊ፡ ምራቕ ከምኡ'ውን ብምስትንፋስ ናብቲን ጥዑያት ይመሓላለፍ። ብመመገቢ፡ መስተዪ ከምኡ'ውን መደቀሲ፡ እቲ ቫይረስ ካብቲን ሕሙማት ናብቲን ጥዑያት ይመሓላለፍ። መጠን ዝተፈላለዩ ኣገባባት ምድላው ባህርያዊ ድኾሚ ከም ዘለዉ ዝፍለጥ ኩይኑ፡ ናብቲ ኣብ ቤትና ብዝቀለለ መገዲ ከነዳልዎ እንኽእል ኣገባብ ከነብርህ ክንፍትን፦

ኣብ ልዕሊ ባይታ ዝምስራሕ ኮምፖስት/ ባህርያዊ ድኾሚ

ዘድልዩ ጥረ-ነገራት

- ተረፍ-መረፍ መግቢ
- ንቑጽ ቁጽሊ (ከም ኣማራጺ'ውን ወረቕት፡ ብከሚካ ዘይተሰበነ ርሺ ክንጥቀም ንኽእል
- ብፈሳሲ ዝተዳለወ መባኾኦቲ (መበቁላውያን ጠቕምቲ ታህዋስያን)፡ እቲ እንቕርቦ ኣብ ብዝሒ ጉሓፍና ይምርኩስ
- መሸፈኒ ጎማ
- ምምራጽ ምቹእ ቦታ (ኣብ ትሕቲ ጽላል ወይ ማይ ዘይሓልፎ ቦታ እንተኹነ ይምረጽ)
- መሳርሒ፦ መስኡ፡ ጎዘሞ
- በጃ ክዳን፡ እስቲፓሎኒ፡ ጓንቲ፡ ማስክ

ኣገባብ ምድላው፡

- ምጽፍጻፍ ጥሉልን ድሩቕን ጥረ-ነገራት በብእብረ (ምርስራስ ቀጸላታት፡ እዚ ማለት ሓደ ኽፋል ወይ ሓደ ኣፍ ካብ ጥሉል፡ ሰለስተ ኽፋል (ኣፍ) ድማ ካብ ንቑጽ (1፡3) መጠን ዝምድና (Ratio)) ንጥቀም።
ኣብቲ ንቑጽ ክፋል፡ ዕብይ ዝበሉ ጨናፍር ንጥቀም እንተሎና፡ መስርሕ ምብልላዕ ንምቀልጣፍ ምድቓቕም ወይ ምቁርራጾም ኣገዳሲ እዩ፡ እዚ ብዘዳለናዮ ገዚሞ ተጠቂምና ነዳቑቑ፡
- ምዕቃብ ጠሊ፡- ጠሊ ኣብ ምስብባር፡ ምብልላዕ ከምኡ'ውን መስርሕ ብግቡእ ኣብ ምቕጻልን ዓቢ ተራ ኣሎዎ፡
- ኣየር፡- ምግምጣልን ምትሕውሓስን ድማ ኣየር ንኽኣቱ ይሕግዝ፡ ነዚ ድማ ብመስኡ ጌርና ንገማጥሎ።
ብሓፈሻ፡ ምግልባጥ መስርሕ ኮምፖስት ንምቅልጣፍ ከምኡ'ውን ጨና ኣብ ምውጋድ ይሕግዝ፡
- ምፍጣር ረስኒ (ሙቐት)፡- እቲ ጥረ-ነገራት ክበላላዕ ኣብ ዝጅምረሉ እዋን፡ እቲ ኩምራ ረስኒ እናወሰኸ ይኸይድ። እዚ ምልክት ዕዉት መስርሕ እዩ፡
- ግዜ፡- ብግቡእ መስርሕን ትሕዝቶን ሬሾ ዝተመስረሐ ወይ ዝሓለፈ ኣብ 3 ሰሙን ከምዝኣክል፡
- ምልክት ምውዳእ መስርሕ፡- መስርሑ ዝወድአ ኮምፖስት፡ ጸሊም ወይ'ውን ቡናዊ ሕብሪ፡ ጨናን ረስንን ድማ ዘይብሉ ኹይኑ ከም ኣድላይነቱ ከንጥቀመሉ ንኽእል፡
- መስርሑ ዝወድአ ኮምፖስት፡- መስርሑ ዝወደአ ኮምፖስት፡ ተነፍዩ ኣብ ፕላስቲክ ወይ ማይ ኣብ ዘየሕልፍ መሸማዕ ብምምላእ፡ ማይ ንኽይኣትዎ ድማ ኣብ ውሑስ ቦታ ክነቕምጦ ተመራጺ እዩ።

ክንገብሮም ዝግብኣና ጥንቃቐታት

- ኮሉ ግዜ፡ ጉሓፍ ምስ ዘእከብ፡ እተፈላለየ ጨናን ሃመማን ናይ ምፍጣር ተኽእሎ ስለ ዘሎዎ፡ ክሳዕ ኣብ መዓላ ዝውዕል ብግቡእ ክኽደን ይግባእ፡
- ዘቤታዊ ጉሓፍ ናብ ኮምፖስት ኣብ እንምስርሓሉ እዋን፡ መከላኸሊ በጃ ክዳን፡ ጫማ፡ ጓንቲ ከምኡ'ውን ማስክ ክንጥቀም ኣገዳሲ እዩ፡
- ተኣኪቡ ዝመጸ ጉሓፍ ንኽትፈልዮ ኣዝዩ ኣሸጋርን ግዜ ዝወስድን ኩይኑ፣ ንኻልእ ዘይተደልየ ሕማም'ውን ስለ ዘቃልዕ፣ ጉሓፍ ገና ካብ መበገሲኡ ክፍለ ኣለዎ።

***

ምልባዕ ሕማም ፍሮማይ ከብቲ ኣብ ሓደ ከባቢ ምስዝኽሰት፡ ካብ ኣብ ሓደ ከባቢ ዘለዋ መጓሰ ከብቲ 45% ክሓማ ከለዋ፡ ካብተን ዝሓመማ 2-5% ድማ ይሞታ።

- ኣብ ሓደ ከባቢ ምስ ዝርኣ እተን ዝሓመማ ካብ ጥዑያት እንተዘይተፈልየን ከምኡ'ውን እንተዘይተፈልየን ንምክልኻሉ ዝኾነ ስጉምትታት እንተዘይተወሲዱ፡ ብናህሪ እናተላብዐ ናብ ምሉእ ሃገር ክበጽሕ ይኽእል።
ድሕሪኡ'ውን ጽኑዕ ዝኾነ ናይ ምክልኻል ሚላታት እንተዘይተወሲዱ ንዓ4-5 ዓመት ከይተራእየ ጸኒሑ እንደገና ክቕልቀል ይኽእል።

ኣገባብ ምክልኻልን ምቁጽጻርን

ንሕማም ፍሮማይ ከብቲ ንምክልኻል መጀመርታ ነተን ዝሓመማ ኸብቲ ካብ ጥዑያት ከብቲ ክንፈልየን ይግባእ። ቀጺልና ምንቅሰቓስ ካብን ናብን ዝሓመማ እንስሳ ምውጋድ። እዚ ድማ ንለብዒ ሕማም የጉድሎ። ጣንጡ፡ እተን ቀንዲ ነቲ ቫይረስ ዘመሓላልፋ ስለዝኾና ዝፈርያሉ ቦታታት ማለት ዕቋር ማይ ጎዳጉዲ ምድፋን ኣገዳሲ እዩ። ነተን ዝሞታ እንስሳታት ድማ ብግቡእ ምቕባር ወይ ምቅጻል ተመራጺ ይኸውን። እቲ ቀንዲ ምኽንያት ናይ ምቅጻል፡ ቫይረስ ኣብ ቀርበት ዝሞተ እንስሳ ንነዊሕ ኣዋርሕ ይጸንሕ እሞ ነቲ ከባቢ ስለዝብክሎ እዩ። ዝተበከለ ቦታ ከም መመገቢ፡ መስተዪ፡ መደቀሲ ጥራት ብጸረ-ነብሳት ተጠቒምካ ክመክን ይግባእ።

በዚ ሕማም እዚ ዝተጠቕዓ ከባቢታት ክታበት ብምክያድ እቲ ሕማም ከም ዘየስፋሕፍሕ ብምግባር ነቲ ሕማም ምቁጽጻር ይከኣል። ነተን ዝሓመማ ከኣ ብተወሳኺ ሕማም ከይጥቅዓ ብኣንቲባዮቲክስ ክፍወሳ ይግባእ።

***

ሕዮ ሕርሻ?

*** ጉሓፍና'ውን ጸጋና'ዩ ኣብ ትሕቲ ዝብል ጽሑፍ፡ ኣብ'ዛ ዓምዲ ብዛዕባ ኣመሳራርሓ ኮምፖስት ወይ ባህርያዊ ድኾሚ ኣምቢበ ነይረ፣ ከም ኣካል ናይዚ ድማ ካብ ዘቤታዊ ጉሓፍ ድኾሚ ክምስራሕ ከምዝኽኣል ተጠቒሱ ኣሎ። ስለዚ ብሕጽር ዝበለ እቶም ዘቤታዊ ጉሓፍ ናብ ባህርያዊ ድኾሚ ንቕይረሎም ኣገባባት እንተተብርሁልና?**

ተኽታታሊ ዓምዲ ፍረ-ጸዕሪ

ብመጀመርታ ስለ'ቲ ተገዳስነትካ ከነመስግነካ ንፈቱ። ሰብ ሞያ ተወኪሰና ዘዳለናዮ መልሲ ሕቶኻ ስዒቡ ይቕርብ።

ጽባቐ

ሃ ማ መ ተ ኤ

ሕቶ ሽባብ

ሃ.ማ.መ.ተ.ኤ. ምኽሪ ብተሌፎን ካብ ዝጅምር፡ ብዙሓት መንእሰያት ተጠቒምቲ ናይ'ዚ ኣገልግሎት ኮይኖም ኣለዉ። ንኡስ ዓምዲ "ሕቶ ሽባብ" እምበኣር ንገለ ካብ'ቲ ብቁጽሪ ስልኪ 124256 ወይ ብቁ.ጸ.ጸስጣ 1042 ናብ "ሆት ላይን" ዝቐርብ ሕቶታት እያ እትምልስሉ።

እምበርዶ ወካዲተይ'ያ?

ደዋሊትቲ፤ ሄለው፡ ኣገልግሎት ምኽሪ ብተሌፎን ድዩ?

ኣማኻሪ፤ ጽቡቕ ኣለኺ፡ መን ክብል፡ ካበይ ቦታ ትድውሊ ትህልዊ?

ደዋሊትቲ፤ ሰምሃር እበሃል። ካብ ከባቢ ደቀምሓረ'የ ዝድውል ዘለኹ።

ኣማኻሪ፤ እንታይ ክሰምዓኪ ሰምሃር?

ደዋሊትቲ፤ ስቕ ኢለ እርበሸ። በዚ መጺኡ ዘይብሎ ፍርሕን ሻቕሎትን ይስመዓኒ። ርእሰይ ድማ ከምዚ ዋላ ሓደ ዘይብሉ ጥርሑ ኮይኑ ይስመዓኒ። ዘልዓልክዎን ዘንበርክዎን ንብረት ይጠፍኣኒ። ሎምዶ ጽባሕ ይገድፈኒ እናበልኩ፡ ድቃስ ምእባይ፡ ሓይሊ ምድካምን ምቅርጣምን ተወሲኽዎ ተሸጊረ ኣለኹ። እንታይ'የ ዝኸውን ዘለኹ? እምበርዶ ብጥዕናይ ኣለኹ ትብለኒ?

ኣማኻሪ፤ ኣጆኺ ሰምሃር። ርግእ'ሞ በለ። እዞም ስምዒታት ክንደይ ገይሮም ኣለዉ?

ደዋሊትቲ፤ ትሸዓተ ኣዋርሕ ኮይኑ ኣሎ። ዝያዳ ግን ኣብዚ ቀረባ ኣዋርሕ'የ ገዲዱኒ።

ኣማኻሪ፤ እዚ ጉዳይ ብኽመይ ጀሚሩኒ ትብሊ? ማለተይ እንታይ ፍሉይ ዘጋጠመኪ ኩነታት ኣሎ ድዩ?

ደውሊትቲ፤ ከስተብህለሉ ካብ ዝጅምር ድሕሪ መገሻ ብዓልቤተይ'የ። ንሱስ ደሊኡ ምኾነ ኪኢለየ ነይረ። እቲ ቀንዲ ዘሸግረኒ ግን ባህርያት ወላዲተይ'የ። ክንዲ ከም ውላዳ ኣጆኺ ትብለኒ፣ ኣበይ ኣሎ ኣበር ብምባል ቁጺራ ቁጸጺራ ተቋሸሸኒ። ብሓፈሻኡ ከም ወላዲት ክትኮነለይ ኣይከኣለትን። ንገዛይ ከምዚ ክትቋየቑኒ ዓጢቓ እትመጽእ ኮይኑ'የ ዝስመዓኒ። ናተይ ጽቡቕ'ውን ዘሕጉሳ ኮይኑ ኣይስመዓንን። ጠንቁ ብዘይርድኣኒ ሃንደበት ብማይ ቀጠነ ትህውኸንን ዓቕለይ ተጽብበለይን። ንዓይ ከም ሓንቲ ዘይትረብሕ ገይራ'ያ ትቑጽረኒ።

ኣማኻሪ፤ እትገልጾለይ ዘለኺ ባህርያት ወላዲትኪ ካብ መዓስ ኣስተብሂልክሉ? ምስ ካልኣ ሰብ ዘለዋ ዝምድናኸ ብኽመይ ትገልጾዮ?

ደዋሊትቲ፤ ኣደይ ካብ ቀደማ ሓያል'ያ። ቅድሚ ሓዳር ምግባረይ ይጸወራ ግዲ ነይረ ኮይነ ኣይርድኣንን'የ ነይሩ። ሕጂ ግን ኣብዚሓቶ፡ መራሩኒ። መበገሲ ዘይብላ ኣብ ቅድሚ ብዓልቤተይ ይኹን ካልኣ ሰብ ከም ሓንቲ እንዶ ዘይብላ ብሃም ትሸደኒ። ስለትድህለኒ ድማ ዕንድ'የ ዝብል። ባህርያታ ንዓይ ስምዑኒ በሃሊት ስለ ዝኾነት ምስ

ካልኣ ሰብ'ውን ዘሕጉስ ዝምድና የብላን።

ኣማኻሪ፤ ሰምሃር፡ ዕድመኽን ኩነታት ጥዕናኽንዶ ምሓበርክኒ?

ደዋሊትቲ፤ እዚ'ሞ ምስ ዕድመ እንታይ ዘተኣሳስር ኣለዎ? ቅድሚ ሕጂ ድማ ብጥዕናይ ተሰኪፈ ኣይፈልጥን'የ።

ኣማኻሪ፤ ሰምሃር፡ ምስ ዕድመን ጾታን ዝዛመዱ ዝተፈላለዩ ጥዕናዊ ጸገማት ስለ ዘለዉ'የ ዝሓተኪ ዘለኹ። ንኣብነት፣ ኣብ እዋን ክትሞ-ጻግነ ተመሳሳሊ ስምዒታት ክፍጠር ስለ ዝኽእል ክፈልጥ ኢለ'የ። ብተወሳኺ ካልኣ ዘይተለለዩ ሕዱር ሕማማት ተመሳሳሊ ስምዒታት ክፈጥሩ ስለ ዝኽእሉ'የ ሓቲተኪ።

ደዋሊትቲ፤ እህህ፡ ናቱስ ጸገም የብለይን ንቡር'የ ዘሎ። ዕድመይ ድማ 35 ዓመት'የ።

ኣማኻሪ፤ ጽቡቕ፡ እንቋዕ ኣይተጸገምኪ። ብዓልቤትኪ ነዚ ጉዳይ ከመይ'የ ዝርድኦ?

ደዋሊትቲ፤ ብዓልቤተይ ከይሸገር ኢሉ ብዙሕ ዲል ክህበኒ ኣይደልን'የ። "ወላዲትኪ እንድያ፡ ንስኺ ኢኺ ትጾርያ፣ ኣጆኺ ንኾሉ ብፍቕሪ ኢኻ ትሰዕሮ፡" ብምባል ኮሉ ግዜ ከህድኣኒ'የ ዝፍትን። ብእኡስ ኣምላኽ ይመስገን ቅስንቲ እየ። ናይ ኣደይ ነገር ግን ኣዝዩ'የ ዘሕርቕኒ። ሓደ ሓደ እዋን ድማ ከም ወላዲት ዘይምኳና ይገርመኒ።

ኣማኻሪ፤ ብዓልቤትኪ ኣብ ጎንኺ ኮይኑ ኣይትሸገሪ ብምባል ብሞራልን ሓሳብን ክሕግዘኪ ምኽኣሉ ከተስተብህልሉ ዝግባእ ዓቢ ብልጫኺ'የ።

ደዋሊትቲ፤ እወ ንሱስ ሓቅኻ። ዝጉደለኒ ጥራይ እርኢ ስለ ዘለኹ'ምበር፡ ብዓልቤተይሲ ኣተዓባብየ ክርእዮ ከም ዘይብለይ ጥራይ ስለ ዝምዕደኒ፡ ብእኡ ክሓስብ ዕድል ኣይህበንን'የ።

ኣማኻሪ፤ ብዘይካ ብዓልቤትኪ ምስ ካልኣ ሰብ ተዛሪብክሉ ትፈልጢዶ?

ደዋሊትቲ፤ ሓቂ ይሓይሽ ብወገነይ ከገፋፍሖ ስለ ዘይደለኹ፡ ብዘይካ ምስ ብዓልቤተይ ምስ ዝኾነ ሰብ ኣልዒለዮ ኣይፈልጥን'የ። ሕጂ ዝድውል ዘለኹ'ውን ምስዚ ዝስምዓኒ ዘሎ ምልክታት ገለ ናይ ጥዕና ጸገም ገይረ ከይህሉ ስለ ዝተጠራጠርኩ'የ።

ኣማኻሪ፤ ንሱ'ሞ ግርም ገይርኪ። "ሓባእ ቀኑሉ ሓባእ ፈውሱ" ስለ ዝኾነ፡ ምዝራብ መፍትሒ ኣለዎ። ኣእምሮ ምስ ዘይቀስን ነጸብራቑ ኣብ ኣካልና ስለ ዝርኡ ከሰክፈኪ ባህርያዊ'የ። መብዛሕትኡ ዝስመዓኪ ዘሎ ስምዒት ምስ ወላዲትኪ ዘለኪ ናይ ኣተሓሳሰባ ፍልልይ ዘንቀሎ ናይ ሻቕሎት ስምዒት'የ። እዚ ድማ እቲ ጠንቂ ፍልልይ ብምጽባብ ንምፍዋሳ ወሳኒ ረቓሒ'የ። ስለዚ ከይገፍሓኒ ጥራይ ኢልኪ ብምሕሳብ ንበይንኺ ምሽጋር መፍትሒ ክኸውን ኣይክእልን'የ። ምኽንያቱ፡ ንዓኺ ዘሸግረኪ ጉዳይ ምስ ካልኣ ሰብ ምልዛብ ካልኣ ኮርናዕ መረዳእታ ንምፍጣር ሓጋዚ'የ። ይኹን'ምበር ብዓይኒ ጥርጣረ ጠሚትኪ፡ ኪንፍሑለይ ይኽእሉ'የም ዝብል ሓሳብ እንተ ዓብሊሉኪ ንተራ እወታውያን ሰባት ዝዕንቅጽ ኣተሓሳሰባ ስለ ዝኾነ፡ ካብ ካልኦት ክንረኽቦ ዝግባእ ሃናጺ ሓሳባት ከምልጠና ይኽእል'የ። ምኽንያቱ ነገራት ኣብ ምምእዛን ብዙሕ ዓቢ፡ ለባምን ኣማእዛንን ሰብ ከም ዘሎ ዝክሓድ ስለ ዘይኮነ'የ። ወላዲትኪ ድማ ምስ ምሉእ ጥዕናኣ እንከላ፡ ኮነ ኢላ ትገብሮ ኣላ ኢልካ ክትሓስብ ዘድፍር ኣይኮነን። ስለ ዝኾነ፡ ኩነታት ብምስትብህል ሓገዝ ዘድልያ ትመስል። ስለዚ ምስ ዓቢይትን ለባማትን መኺርኪ ምኽሪ ወይ ሓገዝ ንኽትረክብ ምልዛብ ኣገዳሲ'የ።

ደዋሊትቲ፤ እንድዒ ወደይ! ሓዳር ምግባረይ ኣቑኒእዋዶ ይኸውን?

ኣማኻሪ፤ እንታይ ኮይና ድኣ ብሓዳር ውላዳ ትቑንእ?

ደዋሊትቲ፤ ኣደይ ብሰንኪ ሓያል ባህርያታ ቀልጢፉ'ያ ካብ ሓዳራ ተፈላልያ። ክሳብ ሕጂ ድማ ምስ ኣቦይ ኣብ ዝተራኸብዎ'ዮም ዝጋጨዉ። ስለዚ ሓዳረይ ጽቡቕ ስለዝኾነ ዘሐጉሳ ኮይኑ ኣይስምዓንን።

ኣማኻሪ፤ ከም ዝሓበርክኒ ባህርያት ወላዲትኪ ምስ ካልእ'ውን ዘሳንያ ኣይኮነን። ስለዚ ሕጂ'ውን ምስትብህል ዝጠልብ'የ። ኮሉ ገዲፍና ቀኒኣ እንተኢልና፡ ከምዚ ዓይነት ቅንኢ ናይ ጥዑይ መንፈስ ወይ ኣእምሮ'የ ክበሃል ዝከኣልዶ ይመስለኪ? እሞ ኾኣ ንውላዳ! ሸሕ'ኳ ኣብ ንእስነታ ብዘገጠማ ፍትሕ ዘፈጥረላ፡ ውሽጣዊ ጸቕጢ ካብ ምስትውዓላ ወጻኢ እተንጸባርቐ ሃዋኺ ባህሪ ክህልዋ ዝኽእል እንተኾነ፡ ኩነታታ ብግቡእ ዝርድኣላን ዘረድኣን እንተረኺባ ግን ባህርያታ ንኽተስተብህሉን ንኽትልውጥን ሓጋዚ'የ።

ደዋሊትቲ፤ እንታይ ደኣ'ሞ ክብል'የ! እዝግሄር ጸሊኡላ እዩ'ምበር። እንታይ'ሞ ክገብር! ናተይ ድዩ ናታ ክሓስብ። ኣብ ገዝኣ ተሰቲራ ኮፍ እንትትብለለይ ከኣ ጸገመይ ምኽኣልኩ።

ኣማኻሪ፤ ነገራት ስለ ዝተሓብኡ ዘይኮነ ስለ ዝተቐልዐ'ዮም ዝመሓደሩ። ናይ ኣደን ውሉድን ምትእስሳር ድማ ዝልወጥ ወይ ዝቐየር ኣይኮነን። እቲ መሰረታዊ ክበርህ ዘለዎ ስለምታይ'የ እዚ ዓይነት ባህሪ ዘጋጥም ዘሎ ምፍላጡ ኣገዳሲ'የ። ሓደ ካብቶም ረቓሒታት ወላዲትኪ ኣብ ሕሉፍ ኣብ ሓዳር ዘይምዕዋታ ዝፈጥረላ ጸቕጢ ኣብ ባህሪኣ ኣሉታዊ ስምዒታት ክፈጥር ይኽእል'የ። ስለዚ ስምዒታ ዝቕስቅስ ኩነት ኣብ ዝፍጠረሉ ክርድኣ ዝኽእል እንተዘይተረኺቡ፡ እተርእዮ ባህሪ ንገዛእ ርእሳን ከባቢኣን ክርብሽ ይኽእል'የ። እምበኣር ዝኾነ ጉዳይ ኣብ ህዋ ክፍጸም ዝከኣል ኣይኮነን። ናይ ሓደ ባህሪ ኑቲ ሓደ ክጸልዎ ድማ ግድን ይኸውን። እዚ ድማ'የ ባህርያት ወላዲትኪ ክጸልወኪ ዝኽእል። "እንተዘይትንውንወኒ መን መጽደፈኒ" እዩ ነገራቱ። ስለዚ ሓደ ሰብ በይኑ ሓያልን ቅኑዕን ኮይኑ ምስ ካልእ ሰብ ብግቡእ ክላዘብ እንተዘይክኢሉ ኩነታቱ ደሓን ኣሎ ክበሃል ኣይከኣልን። መጀመርያ ንወላዲትኪ ብልዙብ ኣገባብ፡ "እወ ሓቅኻ፡ ክመስለክን ክርደኣክን ይኽእል'የ፣ ንዓይ ግን ከምኡ ኣይመስለንን ኣይተረድኣንን፡" እናበልኪ ምዝርራባ ንኽትቀራረባ ሓጋዚ ስልቲ'የ። የሸግሩና ኣለዉ ኢልና እንሓስቦም ሰባት ኮነ ኢሎም ከሸግሩና ስለዝደለዩ ዘይኮኑ፡ ስለ ዝተሸገሩ ክኾኑ ይኽእሉ እዮም። እምበኣር ባህርያት ወላዲትኪ ኣብ ቦታኣ ኪንኪ ክትርእይዮ እንተፈቲንኪ ጸገማታ ጉሊሖም ክርኣዩኺ ስለዝኽእሉ ብሰንካ ወሪዱኒ ኢልኪ እተሓስብዮ ጸቕጢ ንምጉዳል ሓጋዚ'የ። ብኻልእ ወገን ክእለት ሰባት ከም ዝፈላለ ብምርዳእ፡ "ኣዘረርባ'ያ ዘይክኣለቶ'ምበር ኣብ ልዕለይ ጽልእን ቅርሕንትን ስለ ዘለዋ ኣይኮነትን" ኢልኪ ክትሓስቢ ምኽኣል፣ ንሓሳብ ብሓሳብ ንምስዓርን ካብ ጸቕጢ ዘገላግል ኣገባብን'የ። ክንዮ ዓቕምኺ ምስ ዝኸውን ንዘያዳ ሓገዝ ኪኢላታት ጥዕና ኣእምሮ ምንዳይ ካልእ ኣማራጺ'የ።

ደዋሊትቲ፤ ሓደ ሓደ ግዜ ደኣ ንሕና'ውን ብጥዕናኣ መዓስ ዘይንጠራጠር ኳንና። "ደፊርክናኒ፣ እንታይ ጸገም ኣለኒ፡" ከይትብለና ስለ እንፈርሕ ኢና'ምበር ዘየሻቕለና መዓስ ኮይኑ።

ኣማኻሪ፤ ስክፍታኺ ንምቕንጣጥ፡ ሕልሚ ፈሪሕኪ ከይደቀሰኪ ካብ ምሕዳር፡ ባህርያት ወላዲትኪ ንምእላይ ዓቲብኪ ምሓዙ ከድልየኪ'የ። ክንላዘበሉ ከም ዝጸናሕና፡ ኣተሓሳስባኺ ብእወታ ብምቕናይ ህይወትክን ህይወት ወላዲትክን ንምምእዛን ሓጋዚ ሓሳብ ቀሲምኪ ክትኮኒ ተሰፋ እንብር።

ደዋሊትቲ፤ ሓቅኻ፣ ኣነ'ውን ብናተይ ሓሳብ ጥራይ ክርድኦ እየ ጸኒሐ። ሕጂ ግን ድሓን፡ ክእለት ይሃበኒ። ዝከኣለኒ ክጽዕር'የ። ብሩኽ መዓልቲ።

ኣማኻሪ፤ ብሩኽ መዓልቲ ንኹልና።

ኣነቓቓሒ ጥቕሲታት

ክፍተ ተኺሉ

ሓደ እዋን፡ ንወዲ ጓሉ ልቦና ከስንቕ ዝሓሰበ ኣቦ፡ ንወዲ ጓሉ ጸዊዑ ምስኡ ኮፍ ክብል ዓደሞ።

"ኣቦይ ድሓን ዲኻ? እንታይ ኢኻ ደሊኻኒ?" ሓተተ ተሃንጥየ።

"ሓደ ዘሕሰበኒ ዘሎ ነገር ክነግረካ ደልየ።"

"ጽቡቕ ሕራይ ንገረኒ፡" መለሰ ንዓሚቕ፡ ዕላል ኣቦሓጎኡ ብኣተኵሮ ክሰምዕ እናተደላወ።

"ኣብ ውሽጠይ ክልተ ተኺሉ ዘሎውኒ ኩይኑ ይስመዓኒ ኣሎ፡" በለ ኣቦሓጎ።

"ክልተ ተኺሉ?"

"እወ ክልተ ተኺሉ። እቲ ሓደ ተኾላ ቁመኛ፡ ሓራቕ፡ ተጓራፋጢን እዩ፣ እቲ ሓደ ኾኣ ፈቃርን ሕያዋይን እዩ።"

"እሞ ኣይናይ ክስዕር ኢኻ ትደልዮ፡" ክብል ሓተተ እቲ መንእሰይ።

"እቲ ዝያዳ ዝቐለብኩዎ፡" ክብል መለሰ ኣቦሓጎኡ።

ሱራፌል ተ.

inspirationalstories.com

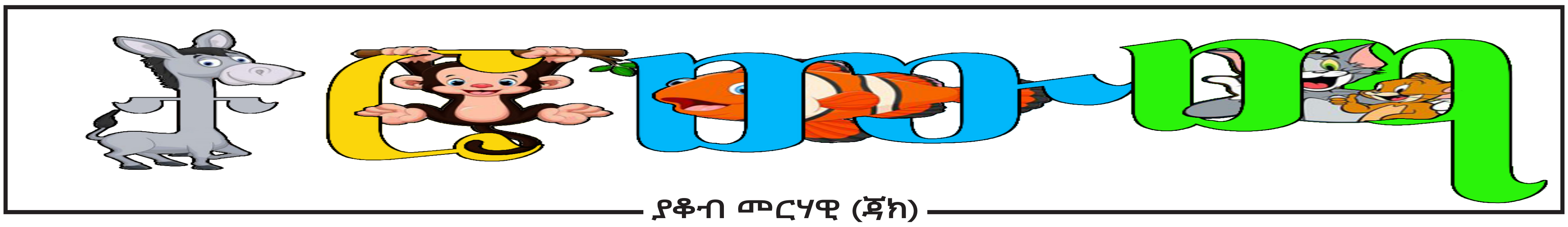

ያቆብ መርሃዊ (ጃክ)

ዛንታ

ፍርሂ

ስመይ ዳንኤል እበሃል። ተማሃራይ ሻድሻይ ክፍሊ ኮይነ ኣብ ትምህርቲ ካብቶም ንፉዓት እየ። ካብቲ ሓሙሻይ ክፍሊ ብልጫ እናወሰድኩ ትምህርተይ ብጉበእ ተኸታቲለ። ኣብዚ ሒዝናዮ ዘሎና ዓመት ድማ ብልጫ ንኽወስድ ኣብርቲዐ እጽዕር ኣለኹ። ዕድመይ ዓሰርተ ክልተ እዩ። መልክዐይ ቀይሕ ኮይነ ርጉድ ዝበልኩ ነዊሕ እየ።

ሎሚ ዓርቢ እዩ። ዓርቢ መወዳእታ ናይ ትምህርቲ መዓልቲ እያ። ካብ ቤት ትምህርቲ ምስ ተፈደስኩ ምስ ደቂ ገዛውተይ ቅልጥፍ ቅልጥፍ እናበልና ኣብ ቤትና በጻሕና። ካብ ቤት ትምህርቲ ናብ ገዛና ቀረባ ስለዝኾነ ብዓሰርተ ደቒቕ ኢና ንበጽሓ። ገዛ ኣተኹ። ክልተ ኣሓዋተይ ኣብ ገዛ ኣይርከቡን። ናይ ድሕሪ ቀትሪ ተማሃሮ ስለዝኾኑ ኣብ ቤት ትምህርቲ ነበሩ። ንማማ ኣብ ኢዳ ተሳሊመ ዱኽዒይ ኣውጺአ ኢደይን ገጸይን ተሓጺበ ተመሳሕኩ።

ተመሳሒ ሓደ ሰዓት ደቂሰ ተንስእኩ። ከም ናይ ኩሉ ግዜ መደበይ ሓደ ሰዓት ተጻዊተ ንገዛ ተመለስኩ። ቤትና ኣርባዕተ ብኣርባዕተ ሜትሮ ኮይና፡ መንደቕ ገዝና ብናይ ሓመድ ጡብ ዝተሰርሐ እዩ። ሰሚዪ ሕብሪ ድማ ተለኺዩ ኣሎ። ዚንጎ ናይ ገዛና ኣረጊት ስለዝኾነ ኣብ ግዜ ጸሓይ ብርሃን ኣብ ግዜ ክረምቲ ድማ ማይ የሐቱ እዩ። ማዕጾ ቤትና ብዚንጎ ዝተረፍዐ ኮይኑ ብዙሕ ዘተኣማምን ኣይኮነን። ማእከል ቤትና ንኽልተ ኣኽፊሉ ብናይ ቴና ሓጺን ዝተሰርሐት እያ። ኣብ ቤትና ዘሎ ዓበይቲ ንብረት፡ ክልተ ዓራት፡ ሓንቲ ፈስቶ፡ ናይ ቅድም ሳሎን - እዚኣን እተን ዝጥቀሳ ንብረት እየን። ከም ኩሉ ሰብ ድማ ጀሪካ፡ ማንካ፡ ፋርሕ፡ ፒርመስ፡ ፈስቶ… ኣለና። ኣብ ቤትና ንኹሉ ሰብ ዘየረሕዩ ደስ ዘብል ፍቕሪ ስድራ ነውንን። ኣዚና ኢና እንፋቐር። ንስድራይን ገዛን ፈቲኹማ ክትዘኻ ተስፋ እገብር።

ተጻዊተ ምስ ተመለስኩ ማማ ንበይና ጸጉራትኡ፡ ሰላም ኢለያ ኣብ ሳሎን ኮፍ በልኩ።

ማማ ናብይ ገጻ ጠመተት። ጽንሕ ኢላ "ዳንኤል ወደይ ናይ ሎሚ መኻ ዘርኻዮ ኣለኻ?" ክትብል ሓተተትኒ።

ማማ ቀያሕ ኮይና ኣብ ግንባራ ሃሳስ መስቀል ኣላታ። ጸጉሪ ርእሳ ነዊሕ እዩ። ማማ ከማይ ኣይተማሃረትን። ቅጥን ዝበለት ነዋሕ ሰበይቲ እያ። ማማ ክትፍተወካ መምህርቲ እያ። ኣዕሩኽተይን ደቂ ገዛውትናን ንማማ ኣዚዮም እዮም ዘፈትውዋ።

"እወ ማማ ሓቢረያ ኣለኹ። ሕጂ ዲኺ ክትጠብሲ?" ሓቲትክዋ ዓይኒ ዓይና እናጠመትኩ።

"እወ እዚ ወደይ ከምታ ዝበልኩኻ ንሎሚ ድራርን ንጽባሕ ምሳሕን ዝኸውን ጸብሒ ኣዳልየልኩም ኣለኹ። ጸብሒ ናይ ምኸኑ ክምስስ ስለዝኾንኩ ኩሉ ናግሳ እዩ። ዳንኤል ወደይ ካብ ኩሉ ሓዊ ኣይትወልዕ። ዝኾነ ዝኾነ እንተሎ ንኣዴኻ ምሕረት ሓባቢ በሉ። ንሳ ክትሕግዘኩም እያ። ክረያ ስለዝኾንኩ ክይተኸፍትኩም ሕተቱኒ" ኣቕሒቱ ገዛ ክተሳእል ጀመረት።

"ድሓን ጽቡቕ የለን ማማ። ኩሉ ኣዳሊኽልና እንዲኺ። ኣነ ድማ ከቕርቦ እየ። ብዙሕ ኣይትሻቐሊ" ማማ ክትሻቐል ኣይደለኹዋን።

"እወ እዚ ወደይ ንምጅማርታ ግዜ እንድሪፈኩም ስለዘኾነ ከይትፈርሁ ተኸላፊ" ማማ ሓቢረይ ሰክፍታኣ ገለጸት።

"ማማ ሓቢረይ ኣጆኺ ዘፍርሀ የብልናን። ገዛ ዕጹው ኣብልና ጠጥ ክንብል ኢና። እንታይ ከይኸውን ፈሪኺ? ኣሕ ስብኣይ ኮይነ ኣለ"

ማማ ከይትሻቐል ተዋዘኹዋ።

"ኣያይ! ዳንኤል ወደይ መግንጢ መሲሉ ኣሎ" ክምስ በለት። ቀጺላ "ናይ ብሓቂ ክትከላኸለ ኢኻ?" ብዓይኒ ፍቕሪ ጠመተትኒ።

"እወ! ጽቡቕ የለን ኣጆኺ ማማ ምፍራህ ዝበሃል የለን" ሓይለይ ንኸርኢ ክልተ ኣእዳወይ ንላዕሊ ሓፍ ኣቢለ ቀጽዕመይ ከርኢ ደለኹ።

"ሕራይ እዚ ወደይ ሕጂ ኣነ ክኸይድ። ንስኻ ድማ ዝጸንሐ እንተለኻ ጥራዝካ ርአ። ኣሕዋትካ ክሳብ ዝመጽኡ ወራይ ትምህርትኻ ግበር" ክዳውንታ ናብ ምድላይ ኣተወት።

ኣነ ድማ ከም ዝበለትኒ ጥራዘይ ገጺለ ክንብብ ጀመርኩ።

ማማ ክዳውንታ ቀያሪ ወጺኣ። ግዜኣ ኣኺሉ ንመኸ ተበገሰት። ክትከይድ እንከላ ብዙሕ ምኽሪ ሂባ ኣብ ማዕጾ ሰፊማ ካብ ገዛ ወጸት።

ኣነ ድማ ብሰላም ክትምለስ እናተኸለኽኩ ሕቖፍ ኣቢለ ኣፋነኹዋ።

ማማ ካብ ገዛ ወጸት።

ንበይነ ኣብ ገዛ ተረፍኩ። ጥራዘይ እናኸጸልኩ ኣሕዋተይ ክጽበ ጀመርኩ።

ሰዓት ሓሙሽተን ፈረቓን ኣኾላ። ክልተ ኣሕዋተይ ካብ ትምህርቲ ተፈዲሶም ተመሪራሖም ናብ ገዛ ኣተዉ። ኣሕዋተይ ኣብልን ሳራን ይበሃሉ።

ኣብል ምንኣስ ሓወይ እዩ። ራብዓይ ክፍሊ ድማ ይመሃር። ሳራ ምንኣስ ኣብል ሓወይ እያ። ካልኣይ ክፍሊ ድማ ትመሃር። ክልቲኦም ኣሕዋተይ ኣብ ትምህርቶም ንፉዓት እዮም።

ገዛ ምስ ኣተዉ ብዛዕባ ትምህርቲ እናዕለልና ጠዓሞት በላዕና። ጠዓሞት ምስ በላዕና ክልቲኦም ንኽጻወቱ ኣብ ገዛ ገዲፎምኒ ወጹ።

ንበይነይ ኣብ ገዛ ተረፍኩ። ብኸመይ ከም ለይቲ ከንሕድሮ ከም ዘሎና መደብ ከውጽእ ጀመርኩ። ኣብ ሓሳብ እንከለኹ መሬት እናጸልመተ ይኸይድ ኣሎ። ብወሽጠይ ድማ ገለ ፍርሒ ክስምዓኒ ጀመረ። ሓቂ ንምዝራብ ጸልማት ከፍርሃኒ ጉዳም እዩ።

ኮፍ ኢለ ሰቕ ኢለ እሓስብ። ካብቲ ዝሓሰቦ ኣብ ሕንጉጉ መጺኡ ክበልዓኒ ደርጓዕ። ናይ ኣብ ሕንጉጉ ዕላል ከፍርሃኒ መዓት እዩ። ኣብዚ ለይቲ እዚኣ ድማ ኣብ ሕንጉጉ ዝርአዮ ኮይኑ ተሰምዓኒ።

ጽንሕ ኢለ ሰይጣን መጺኡ ከወስደኒ ደርጓዕ።

በቃ ሰቕ ኢለ እሓስብ። ዘይኸውን ሓሳብ። እዛ ለይቲ ከመይ ከምትሓልፍ ደንገርገር በለኒ።

ካብቲ ኮፍ ኢለሉ ዝበርኩ ተንሲአ ካብ ገዛ ወጻእኩ። ናብ ጎረቤትና ማማ ምሕረት ከድኩ። ማዕጾ ኳሕኩሕ ኣብ ኣፍደገ ደው በልኩ። ማማ ምሕረት ከም ናይ ኩሉ ግዜ ንበይና ኣብ ገዛ ነበረት።

ማማ ምሕረት ሄላ መንደቕና ዘለዋ ሰበይቲ ኣደ እያ። ዕድመኣ እንተዘይፈለጥኩዎ ክሳብ ሕጂ ኣይወለደትን። ንሳ ድማ ከም ደቃ ደርእየና። ኣነን ኣሕዋተይን ኣዚና ንፈትዋ።

"ዲ. ወደይ ከመይ ኣምሲኻ?" ሓቲታኒ ናባይ ገጻ እናጠመተት።

"እግዚኣብሄር ይመስገን ማማ ምሕረት" መለስኩላ ኣብ ኣፍደገ ደው ኢለ።

ይቕጽል

ደብዳበ ካብ፡ ኣቦሓጎይ

ዝተፈቶኹም ደቀይ ከመይ ቀኒኹም? መርመራ ናይ ቀዳማይ ሰሚሰተር ከመይ ተዛዚሙ? ብዓል ምእንቲ ተስፋ እየ መርመራ ብሕጉስ መንፈስ ዛዚምኩም ክትከዱ። ኣብ ኩሉ ህይወትኩም ሰላም ክትህልዉ ናይ ወትሩ ጸሎተይ እዩ። ቡኡ ከም ልሙድ ሎሚ ድማ ደብዳበ ሰዲደልኩም ኣለኹም ሰናይ ንባብ!! ደቀይ ብሩኻት ኣንቢብኩም ድማ ኣብ ተግባር ኣውዕልዎ።

ቅድሚ ኣርባዕተ መዓልቲ፡ ናብ ገዛ እናኸድኩ እንከለኹ ኣብ ሓደ ጽሙው ጉደና፡ ክልተ ተማሃሮ ዲቪዥ ተኸዲኖም፡ ቦርሳ ተሰኪሞም ቅድመይ ይኸዱ ነበሩ። ካብይ ገለ ሰራ ሜትሮ ርሒቖም ነበሩ። ኣነ ድማ እታ መገዲ ዓቐብ ስለ ዝኾነት ብቕልጡፍ እናደፋእኩ ደድሕሪኦም ተኸቲለዮም። ኣብ ጥቓኦም ምስ በጻሕኩ ዓው ዓው ይብሉ ከም ዝነበሩ ፈለጥኩ። ኣብ ዲቕ ዝበለ ክትዕ እዮም ነይሮም።

ሃንደበት እቲ ሓደ ነቲ መሓዛኡ ብጸፍዒት ገጹ ኣለዮ።

ሰንቢደ ናብኦም ገጸይ ጎየኹ።

እቲ ካልኣይ ተጠዊዩ ብኽልተ ኢዱ ንኽሌታ ሃሪሙ ብምሓዝ ብርእሱ ኣብ ኣፉ ቴስታ ሃረሞ።

ኣነ ናብኦም ቀረብኩ።

ባእሲ ቀጸሉ። ቦርሳኦም ደርቢዮም ምትህርራም ቀጸሉ። ኣብቲ ከባቢ ዝነበሩ ቆልዑ ከተዓዘብዎም ጀመሩ። ክልቲኦም ባእሲ ክቕጽሉ ወጠጥ ኮኑ። ኑታ ጉደና ዋጭዋጭ ኣብልዋ። ወይ ጉድ ትግሪሙዶ ኣለኹም!!

ኣነ ድማ ናብኦም ቀሪበ ከኑተቶም ተጓዓዝኩ። እቲ ብቴስታ ዝተሃርመ ላዕለዋይ ከንፈሩ ተጀሊዑ ይደምዕ ነበረ።

እቲ ዝተጸፍዐ ምዕጉርቱ በርበረ መሳሉ ነበረ። ኣብ ርእሱ ኣብ ጸጋማይ ምዕጉርቱ ተፈሓጺሩ ርእኹዎ።

ብኽንደይ ሓይሊ ሰቕ ምስ በሉ። መጕሰኦም ክላትት ናብቲ ዝተባሕጨረ ቀረብኩ።

"ብሩኽ ወደይ እንታይ ኴንኩም ድኣ ተባኢስኩም?" ሓቲትክዎ ነቲ ዝተባሕጨረ ገጹ እናጠመትኩ።

"እዚ ሰቕ ኣሉ እዩ . . . ዋላ ሓንቲ ኣይፈልጦን እዩ። ካብ ማሲ ሮናልዶ ይፍዕ እኳ'ዩ ኢሉኒ። ማሲ ዋንጫ ዓለም ወሲዱ እንከሎ ሮናልዶ ይበል!? ማሲ መጻልእ" ተዛረበ እቲ ተማሃራይ። ኣብ ሰሚኒት ኣትዩ ይዛረብ ነበረ።

"ማሲን ሮናልዶን እንታይ እዮም? እትመሃርዎ ዓይነት ትምህርቲ ዶዩ?" ገሪሙኒ ሓቲትክዎም።

እቲ ተማሃራይ ዝበረ ንኽመስል ኣፉ ገጺጹ፡ "ኣቦይ ናይ ብሓቂ ኣይትፈልጥዎምን ኢኹም!?" ከም እተገረመ ይፍለጥ።

"እወ'ዚ ወደይ ማሲን ሮናልዶን ዝበሃሉ ሰሚዐ ኣይፈልጦምን እየ" ከምዘይፈልጦም ሓቢርክዎም።

"ኣቦይ ማሲን ሮናልዶን ተጻወትቲ ኩዑሶ እዮም" ከይተገደሰ ተዛረበ።

"እንታይ ድኣ እቲ ሰጦም ናይ ካልእ ዝማሰሉ ኤርትራውያን ደዮም?" ገሪሙኒ ሓቲትክዎም።

"ኣቦይ ኤርትራውያን ኣይኮኑን። ናይ ዓለም ተጻወትቲ እዮም" ዝፍቕሪ ይመስል።

"እዞም ዝልኣኽዎም ንኻኹም ይፈልጡኹም ደየም?" ሕቶይ ቀጸልኩ።

"ድሓን ኣቦይ ኣይፈልጡናን እዮም" ገጹ ኣሰሩ፡ ዝኾረዮ ይመስል።

"እሞ እንታይ ዘቖስ ኣሎኩም ድኣ? እዚ ኩሉ ባእሲ ብኸነሶ እዩ?"

"ማሲ'ኳ ዋንጫ ወሲዱ እዩ። ብማሲ ዝመጽኣና ድማ ኣይፈረቱን እዩ" ኣእዳዉ ንጸው ኣበሰኒ።

ብምልሱ ተገሪምኩ። ናብቲ ከንፈሩ ዝተሃርመ ድማ ኣበልኩ።

ቅርብ ኢለ "እዚ ወደይ እንታይ እዩ ኣባኢሱኩም?" ሓቲትክዎ ነቲ ዝተጀልዐ ከንፈሩ እናጠመትኩ። ከንፈሩ ዝተረፎ ኣይብሮን፡ ላዕላይ ከንፈሩ ተዛዩ ነበረ።

"ካብ ሮናልዶ ማሲ ይፍዕ ይብለኒ። ብሮናልዶ ዝመጸ ሕመም እዩ። ሓሪቐ እየ ሃሪመዮ" ጌሩ ጸወጌ።

"እንታይካ ደዩ ሮናልዶ?" ሓቲትክዎ ዝበሎ ከይሰማዕኩ እናተኻሓንኩ።

"ዋላ ሓንቲ! ግን ናይ ዓለም ተጻዋታይ ኩዑሶ እዩ" ማለት ከይተሰከፈ።

ገሪሙኒ ሰቕ በልኩ። ክልቲኦም ስለዘዛረቡ ኣብ ጥቓና ናብ ዘሎ ሕክምና ወሲድና ኣሐኪምናዮም።

ከንፈሩ ዝተሃርመ ብኽልተ ጋሻ ተሰፊዩ። ዝተባሕጨረ ድማ ተሓኪሙ ብቕሪሮ ተሸፊኑ።

ምስ ኣሐከምናዮም ኣብ ሓደ ጽላል ኮፍ ኣቢለ ከዘራርቦም ጀመርኩ።

"ሕራይ እዞም ደቀይ ካብዚ ባእሲ መን ረቢሑ?" ንኽልቲኦም ኣብራርህ ጠመተኩዎም።

ክልቲኦም ሰቕ። ዝዛረብ ተሳኢኑ።

"እሞ ደቀይ መልሰለይ እንድዩ። ናይ ኩዑሶ ስምዒት ክህልወኩም ጽቡቕ እዩ። ጸወታ ኩዑሶ ፍቕሪ እዩ ከምጽእ ዘሎ። ጸወታ ኩዑሶ ፍቕሪ ዘይምጽእ እንተኾይኑ ክተርፍ ዝሓሸ እዩ። እሞ ተጻወትቲ ክልቲኦም ንፉዓት ስለዝኾኑ ኢኹም ፈሊጥኩሞም። ንሽኹም ድማ ኤሪጥኩም ስምኩም ከተጸውዑ እዩ ዝግብኣኩም። እምበር ተባኢስኩም ዝረኽብ ጅግንነት የለን። ንሽኹም ብኽሶ ደዩ ብትምህርቲ ነፊዕኩም ስምኩምን ስም ሃገርኩምን ከተጸውዑ ጽዓሩ። እሞ ደቀይ ብዝበ ንፉዓት ክትሰልሉ ግዜ ከይሓለፈኩም ጉየዩ። ትሰምዑኒዶ ኣለኹም?" ዘርባይ ኣቋሪጸ ክዛረቡ ዕድል ሃብኩዎም።

"ኣቦይ ተጋገና ኢና። ሓቅኹም ኢኹም። ድሕሪ ሕጂ ኣይንደግሞን ኢና" ከንፈሩ ዝተሃርመ ድኽን ድኽን እናበለ ተዛረበ።

"ሓቂ ኣሎ ኣቦይ ድሕሪ ሕጂ ኣይንደግሞን ኢና። ኣይትሓዘለይ'ዚ ዓርከይ" ብቕሪሮ ዝተሓከመ ተዛረበ፡ ኢዱ ሰዲዱ ሰላም በለ።

ኣነ ድማ ኣዝየ ተሓጒሰ፡ "ኣሰይ! እሞ ደቀይ ፍቕሪ እዩ ዘድልየኩም። ብዘጠቕምን ዘይጠቕምን ኣይትባኣሱ። ምስ ባእሲ፡ ባእሲ ከኑ። እንስሳታትኳ ባእሲ ዝገድፍዎ፡ ንሕና ሰባት ክንባኣስ ዓገብ" ብምባል መዓድኩዎም።

ብድሕሪዚ ክልቲኦም ክምስ እናበሉ ተሓቛቒፎም መገዶም ጀመሩ።

ኣነ ድማ ሕጉስ ኢለ ናብ ገዛይ መረሽኩ። ፍቱዋት ደቀይ ብዘኾነውንን ዘይኾነውንን ኣይትባኣሱ። ካብ ባእሲ ዝርከብ መኽሰብ ስለዘየለ ንሓድሕድኹም ተፋቐሩ። ካብ ከምዚ ዓይነት ባእሲ ድማ ተጠንቀቑ።

ሰናይ ቕነ!!

ሕቶ እተመሳቐለ ቀጽርታት

1	2		3	■	4	
5		■	6			■
■	7	8		■	9	10
11	■		■	12		
13	14		■		■	
■		■	15		16	■
17			■	■	18	

ንትኹል

1. 2340 ÷ 30
2. 345 + 551
3. 2345 - 1700
4. 301 X 20
8. 3320 ÷ 10
10. 268 + 395
11. 789 - 767
12. 26 x 22
14. 56280 ÷ 120
16. 37 + 28

ንጋድም

1. 2356 + 5540
4. 89 - 27
5. 10 x 8.9
6. 4600 ÷ 10
7. 456 + 179
9. 572 ÷ 22
12. 3899 - 3393
13. 121 x 2
15. 37 + 389
17. 26 X 15
18. 1400 ÷ 25

ሓበን ተስፋሚካኤል

ኣካላዊ ምንቅስቓስ ኣብ ወጋሕታ፡ ናይ ምውሳን ብቕዓት የሐይል

ኣካላዊ ምንቅስቓስ፡ እወታዊ ቅዲ ኣነባብራ ክህልወና ዝሕግዘን ጥዕናዊ ጥቕሚ ዘህቦን ኣገዳሲ ነገር እዩ። ስፖርት ይኹን ዝተፈላለዩ ፈኮሱት ኣካላዊ ምንቅስቓስ ክንካየድ እንከለና፡ ኣብ'ቲ ዝጥዕመና ሰዓታት ኢና እነካይዶ። ገለ ሰብ ንግሆ፡ ካልኦት ድማ ናይ ምሸት ኣካላዊ ምንቅስቓስ ክገብሩ ይረኣዩ።

ተመራመርቲ ዩኒቨርሲቲ ምዕራብ ኣውስትራልያ፡ ንግሆ ተንቀሳቒስካ ኣካላዊ ምንቅስቓስ ምግባር፡ ብቕዓት ውሳኔ ክሕይል ከምዝሕግዝ እዮም ዝሕብሩ ዘለዉ። ንሳቶም፡ ብፍላይ ኣብ ማእከላይ ዕድመን ሽምግልናን ዝርከቡ ሰባት፡ ንግሆ ኣካላዊ ምንቅስቓስ ምስ ዘዘውትሩ፡ ተግንዘቦኣዊ ክፋል ኣእምሮኦም ከም ዝምዕብልን ናይ ምዝካር ዓቕሞም ከም ዝወሰኽን እዮም ዝገልጹ።

እቶም ተመራመርቲ ካብ 55 ክሳብ 80 ኣብ ዝዕድመኦም ኣስታት 65 ደቂ-ተባዕትዮን ደቂ-ኣንስትዮን ብምስታፍ እዮም ንመጽናዕቶም ኣካይዶሞ። እቶም ተሳተፍቲ፡ ንግሆ ተንቀሳቒሶም፡ ንሓደ ወርሒ እግሪ ጉዕዞን ኣይሮቢክስን ከም ዝሰርሑ እዩ ተገይሩ። ብድሕሪዚ፡ እቲ ወጽኢት ከም ዝምስክሮ፡ ኩሎም ኣብ'ቲ መጽናዕቲ ዝተሳተፉ ሰባት፡ ነቲ መዓልታዊ ዘካይድዎ ንጥፈታት፡ ብኣድህቦ ኣድማዕነትን ክሰርሑ ከም ዝኸኣሉ ተፈሊጡ። ኣብ ናይ ምውሳን ዓቕሞም ተግንዘቦኣዊ ክፋል ኣእምሮኦም ድማ ዝኾነ ለውጢ ከም ዘምጽኡ፡ እቶም ተመራመርቲ ወሲኾም ሓቢሮም።

ኩሉ ሰብ ብፍላይ ድማ ኣብ ማእከላይን ሽምግልናን ዕድመ ዝርከቡ ሰባት፡ ጥቕሚ ኣካላዊ ምንቅስቓስ ተረዲኦም፡ ከዘውትርዎ ከም ዝግባእ ድማ፡ እቶም ተመራመርቲ ኣብ መወዳእታ ኣዘኻኺሮም።

ዝተጓሕፉ ፕላስቲካት ናብ ሓመድን ድኹዒን ይምስርሑ

ፕላስቲካት፡ ካብቶም ተጠቒምና ብብዝሒ እንጕሕፎም፡ ሰብ ሞያ ድማ ካልኣይ ግዜ ክንጥቀመሎም ብምባል ዝምስርሕዎም ነገራት እዮም። ኣገልግሎቶም ዝወድኡ ፕላስቲካት፡ ዝበዝሑ ኣብ ውቅያኖሳት ዝጕሓፉ ብምዃኖም ግና፡ ንስነ-ህይወት ማያዊ ኣካል፡ ብኣሉታ ይጸልውዎ ኣለዉ። ነዚ ንምጉዳል፡ ኣብ'ዚ ዓውዲ ኣተኲሮም ዝጸንሑ ተመራመርቲ፡ ተጠቀምቲ ፕላስቲካት፡ ብኻልእ ነገር ንምትካእ ወይ'ውን ከም እንደገና ኣብ ኣድማዒ ስራሕ ክንጥቀመሎም ዘኽእለና መንገዲ ንምርካብ፡ ሃሰው እዮም ዝብሉ ዘለዉ።

ተመራመርቲ ዩኒቨርሲቲ ካሊፎርኒያ፡ ፕላስቲካት ከም ብሓድሽ ተመስሪሖም ኣብ ኣገልግሎት ሓመድን ድኹዒን ዘውዕልሉ ኣገባብ ምሂዞም ምህላዎም ይሕብሩ። እቶም ዝተጓሕፉ ፕላስቲካት፡ ከም ብሓድሽ ተዳቒቖምን ካልእ ምምስራሕ ተኻይዱሎምን እዮም ኣብ ሓመድ ከም ዝሕወሱ ዝግበር ዘሎ። እቶም ተመራመርቲ፡ ንቶም ፕላስቲካት፡ ናብ ፈሳምን ካልእ ዓይነት ሓመድን እናለወጡ፡ ጽሩይ ማይ ኣብ ምድላው ከምዝጠቕሙ ገይሮም ይሰርሕዎም ከምዘለዉ ወሲኾም ይገልጹ።

ዝተጓሕፉ ፕላስቲካት ናብ ሓመድን ድኹዒን ናይ ምቕያር ተጀሚሩ ዘሎ መስርሕ፡ ወጽኢታዊ ኩይኑ ይረኽብዎ ምህላዎም ዘመልከቱ እቶም ተመራመርቲ፡ ብፍላይ ኣብ ምቕራብ ጽሩይ ማይን ንሕርሻ ዝኾውን ድኹዒን እወታዊ ለውጢ ከምጽኡ ብምኽኣሎም፡ ኣተባቢዑዎም ምህላዉ ኣብሪሆም።

እንተኾነ፡ ዝተጓሕፉ ፕላስቲካት ናብ ሓመድን ድኹዒን ምቕያር ኩሉ ግዜ ከተዘውትሮ እትኽእል ስራሕ ከም ዘይኮነ ኣብ መጽናዕቶም ኣይሓብኡን። ካብ'ቲ ሓድሽ ፕላስቲክ ክትሰርሕ እትወጽኦ መጠን ገንዘብ ንላዕሊ፡ ንዝተጓሕፈ ፕላስቲክ ክትምስርሕ እተጥፍኦ ገንዘብን ንብረትን ስለዝበዝሕ፡ ዘይስገር ብድሆ ኩይኑዎም ከም ዘሎ ከኣ ኣገሊጾም። በዚ ምኽንያት፡ ኣብ'ዚ ግዜ'ዚ፡ ኣብ ክንዲ ዳግማይ ምምስራሕ፡ ተጠቀምቲ ፕላስቲክ ክውሕደሉ ዘለዎ ኣገባብ ክፈጥሩ ኣብርቲዖም ይሰርሑ ምህላዎም ኣረዲኦም።

"ተጠቒምና ዝጕሓፍናዮም ፕላስቲካት፡ ኣብ ውሽጢ ኣካል ህይወት ዘለዎም ፍጡራት ክኣትዉ እንከለዉ፡ ክሳብ ሞት ዘቃልዕ ጸገማት እዮም ዝፈጥሩ። በዚ ድማ ኢና ኣብ ውቅያኖሳት ክጕሓፉ ፈጺምና እንቃወም። ዳግማይ ክንምስርሖም ፈቲንና'ውን ኣዝዩ ልዑል ባጀት ስለዝሓተተና - ኣይተዓወትናን። ስለዚ፡ እቲ እንኮ ኣማራጺ፡ ምጥቃም ፕላስቲክ ክውሕድ እዩ" ትብል ሓንቲ ካብ'ቶም ተመራመርቲ ዶ/ር ኣብደል ኣዚዙ።

እቶም ተመራመርቲ፡ ንዝተጓሕፉ ፕላስቲካት ናብ ሓመድን ድኹዒን ክቕይሩ ጀሚሮም ዘለዉ ምርምራዊ ስራሕ እናቐጸሉ፡ ኣብ መጻኢ ግን ብቐንዱ ተጠቀምቲ ፕላስቲካት ክጕድሉ ዝሕግዙ ምህዞታት ኣብ ምፍራይ ከምዝደሃቡ ኣፍሊጦም ኣለዉ።

ኣብ ዝሓለፈ ዓመት፡ ጸገማት ዝጕሓፍ ፕላስቲክ ንምቅላል፡ መጠቕለሊ መግብን ካልእ ዕሹግ ነገራትን፡ ኣብ ክንዲ ብፕላስቲክ፡ ብኣቑጽልቲ ክቕየር ከም ዝጀመረ፡ ብመንገዲ'ዚ ዓምዲ ምሕባርና ይዝከር።

ጥዑም ጨና ዘለዎ ሽምዓ ጽሩይ ኣየር ይብክል

ብጥዑም ዓይነት ጨና ዝተማስርሑ ከም ሽምዓ፡ ፍዮሪን ዝኣመሰሉን ንገዛ ሰሓብን ምኡዝን ሽታ ከም ዘህልዎ ይገብሩ። ብዘይካ'ቲ ኣብ ሰድራ-ቤታት ዝርኤ ኣብ ሱ-ስርዓት ቡን ዕጣን ጊርካ ንቤትካ ጥዑም ሽታ ምሃብ፡ ሽምዓን ካልእ ኣቕሑን ድማ ከም ናይ ፍዮሪ ጽገሬዳ፡ ቾኮላታ፡ ቫኒልያ ዝኣመሰሉ ሽታ ዘለዎም ኩይኖም እዮም ዝቐርቡ ዘለዉ።

ኣብ ዓውዲ ኣከባብን ጽሬት ኣየርን ዘጽንዑ ኣመራማውያን ተመራመርቲ፡ እዞም ንገዛ ጥዑም ሽታ ዝህቡ ጨና ዘለዎም ሽምዓ፡ ብኸላ ኣየር ዝፈጥሩ ጉድኣት ኬሚካል ከም ዘለዎም ይሕብሩ ኣለዉ። ንሳቶም፡ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ክፍሊ ገዛ ኑቶም ጨና ዘለዎም ሽምዓ ምስ እንወልዖም፡ ኣብ'ቲ ገዛ ዝጸንሐ ጽሩይ ኣየር ስሒቦም ብምጥፋእ፡ ጥዑም ሽታ ብዘለዎም ግን ከኣ ጉድኣት ኬሚካላት ከም ዝትክእዎ እዮም ዝረድኡ።

"ኣብ መዓልታዊ ህይወትና ዝዎም ዝተጠቕሱ ጨና ዘለዎም ሽምዓ ይኹን ካልኦት ምስኦቶም ዝመሳሰሉ ነገራት ብብዝሒ ምስ እንጥቀም፡ ኣብ ክንዲ ጽሩይ ኣየር እነስተንፍስ፡ ዝተበከለ ኣየር ኢና ንስሕቦ። ካብ'ቲ ኣብ ግዳም ወጺእና፡ ብሸኽ ካብ ተሸከርከርቲን ፋብሪካታትን ዝወጽኡ በከልቲ ጋዛት እንሓጥን እንጉድኦን ንላዕሊ፡ ከኣ ኣብ ገዛ ኩይንና እንወልዖም፡ ጥዑም ሽታ እናሃቡ ዝሰዕቡና ኬሚካላት ዝዩዳ ጉድኣትና እዮም" ክብል የረድእ ዝ. መግለጺ. ዝሃበ ዶ/ር ሰቤትላና ሰቤትኖኪ።

እቶም ተመራመርቲ፡ ብዘይካ'ቲ ጨና ዘለዎ ሽምዓ፡ ካልእ ጥዑም ሽታ ዝህቡ ከም 'ኣየር ዘሐድስ' (air freshener) ኬሚካል ብብዝሒ ምጥቃም፡ ክሳዕ'ቲ ርእስና ከም እንሓምም ዝገብሩ፡ ምስ ስርዓተ-ምስትንፋስ ምትሕሓዝ ዘለዎም ጸገማት ከኸትሉልና ከም ዝኽእሉ እዮም ዝገልጹ። ንሳቶም ኣስዒቦም፡ ኩሉም ጥዑም ሽታ ዝፈጥሩ ነገራት፡ ኬሚካላዊ ትሕዝቶ ከም ዘለዎም ተረዲእና፡ ብዝተሓተ ዓቐን ደኣ'ምበር መዓልታዊ ከይዘውትርዎ ኣብ መወዳእታ ይመኽሩ።

"እናተጉዓዝካ ማስቲካ ምሕያኽ፡ ህርመት ልቢ የመሓይሽ" ተመራመርቲ

ማስቲካ፡ ሓደ ካብ'ቲ ክንዛዝን ንምሕቃቕ መግቢ ክሕግዘና ኢልና እንሕየኾ ኩይኑ ዝተፈላለየ መቐረት ዘለዎ ኩይኑ እዩ ዝቐርብ ዘሎ። ሓኪየም ሲ ዝደግፍዎ ዓይነት ማስቲካ፡ ሽኮራዊ ትሕዝቶ ዘይብሉ ብምዃኑ ከኣ፡ ኣፍረይቲ ጠለቡዎም ንምስሳን፡ ንኣሰናን ዘጠቕም ዓይነት ማስቲካ ብብዝሒ የፍርዩ ኣለዉ።

ኣብ መንገዲ ብእግርካ እናተጓዓዝካ ማስቲካ ምሕያኽ ክጽ'ቲ ናይ ምዝናይ ጥቕሙ፡ ጥዕናዊ ረብሓታት ከም ዘህቦ ተመራመርቲ ዩኒቨርሲቲ ዋሴዳ - ጃፓን ይሕብሩ። ጥቕምታት ማስቲካ ብዝተፈላለዩ ተመራመርቲ ክጽናዕ'ኳ እንተተኻእለ፡ እናተንቀሳቐስካ ማስቲካ ምሕያኽ ዘህቦ እወታዊ ጉድኣ ግና፡ ኣብ'ዚ እዋን'ዚ፡ ብዕምቈት ክጽንዕዎ ከም ዝኸኣሉ እዮም ንሳቶም ዘጸሩ ዘለዉ።

ነቲ መጽናዕቲ ንምክያድ፡ ካብ 21 ክሳብ 70 ዕድመኦም፡ ኣስታት 46 ደቂ-ተባዕትዮን ደቂ-ኣንስትዮን ብምስታፍ እዮም ምርምሮም ኣካይዶም። እቶም ተሳተፍቲ ብእግሮም እናተጓዓዙ፡ 315 ደቓይቕ ማስቲካ ከም ዝሓየኹ እዩ ተገይሩ። ህርመት ልቦምን ካልእ ምስ ወሸጣዊ ስርዓት ኣካሎም ዝተኣሳሰርን እትምርምር ሰዓት ኣብ ኣእዳዎም ሰሪሖም ይኸዱ ብምንባሮም፡ ነቲ ዝፍጠር ዝነበረ ምቅይያራት፡ እታ ሰዓት ትምዝግቦ ነይራ። ብድሕሪዚ፡ እቶም ተመራመርቲ፡ እቲ ወጽኢት በብደረጃ ዕድመ ተሳተፍቲ ዝተፈላለየ ኩይኑ ከም ዝረኸብዎ ገሊጾም።

ብፍላይ እቶም ኣብ ማእከላይ ዕድመን ኣብ ሽምግልናን ዝበጽሑ ሰባት፡ ማስቲካ እናሓየኹ ክጓዓዙ እንከለዉ፡ ህርመት ልቦም ጸቢቑ ከም ዝነበረ፡ ካብ ኮፍ ኢሎም ማስቲካ እናሓየኹ ዝሓየኽዎ ንላዕሊ፡ እናተንቀሳቐሱ እንከለዉ፡ ብዝበለጸ ይዛዩ ምንባሮም ተረጋጊጹ። ብዘይካ'ዚ፡ እቶም ተሳተፍቲ፡ ማስቲካ ክሕይኹ እንከለዉ፡ ፍጥነት ስጉምቲ ኣካያይዳ ናይ ጉዕዞኦም'ውን ይቕልጥፍን ይመሓየሽን ምንባሩ፡ ኣብ'ቲ ዝተረኸበ ወጽኢት ከም ዝተመዝገበ እቶም ተመራመርቲ ወሲኾም ኣረዲኦም።

ብሞባይል፡ ኬሚካልን ስነ-ህይወታዊ ሞለክዩልን ምምርማር ተኻኢሉ

ሞባይላት፡ ኣብ መስርሕ ምብሃል ካብ ዘበርክትኦ ንቡር ኣገልግሎተን ሓሊፈን፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ንጥፈታት ደቂ-ሰብ ክሳተፋ ካብ ዝጀመራ ነዊሕ እዋን ኣቑጺረን ይርከባ። ብመበራኸቲ ካሜራ ጸቕጢ ደም ምዕቃን፡ ኣብ ውሽጠን ብዝጸዓን ኣፕሊኬሽን ተጠቒምካ፡ ትርግታ ህርመት ልብን ካልእ ምስ ኩነታት ጥዕናኻ ዝተኣሳሰርን ምፍላጥ፡ ሓደ ካብ'ቲ ብሞባይል ቴሌፎናት ክትገብር ተኻኢሉ ዘሎ ምዕባለ እዩ።

ኣብ ቴክሳስ ዝርከቡ ተመራመርቲ፡ ተራ ሞባይል ተጠቒሞም፡ ኣብ ሓደ ነገር ንዝርከብ ኬሚካል፡ ስነ-ህይወታዊ ሞለክዩል ሰበብ ሕማም ክኾውን ዝኽእል ባእታን ካልእን ክምርምሩ በቒዖም ምህላዎም ሓቢሮም። እቶም ተመራመርቲ ኣብ'ታ ንፈተና ዝተጠቐመላ ሞባይል፡ ፍሉይ ብልሒ ዝምንጩ ጸዳል (laser) ኣእቲዮም እዮም ዕላማ ምርምሮም ዘዐቱ።

እቶም ተመራመርቲ፡ ኣብ'ታ ንፈተና ዝተጠቐመላ ሞባይል ዘእተውዎ 'ሌዘር' ተሓጊዞም፡ ኣብ ሓደ ነገር ንዝርከብ መጠን ኣልኮል፡ ሚታኖል ከምኡ'ውን ኣብ ካሮት ዝርከብ 'ካሮቲን' ዝተባህለ ባእታ እዮም መርሚሮም። ትጽቢት ዝነበሮ ወጽኢት ድማ ረኺቦም።

ንሳቶም፡ ኣብ'ቲ ምርምር፡ ካሮት ዝተጠቐምሉ ምኽንያት፡ ኣብ ኣታኽልቲን እንስሳታትን ዝርከብ ናብ ቫይታሚን ኤይ ዝልወጥ ክሪስታላዊ ሃይድሮካርቦን ሕብሪ ዝህብ ነገር፡ ኣብ ካሮት ስለዝርከብ ምዃኑ ኣረዲኦም።

እቶም ተመራመርቲ፡ ነታ ተራ ሞባይል በቲ ዝወሰኽላ መሳርሒን ዝለወጠላ ረቂቕ ኣገባብን ተደጊፎም፡ ኣብ ሓደ ነገር ንዝርከብ ኬሚካልን ካልእን ክፈልጡ ብምኽኣሎም እናተሓበኑ፡ ብዋጋ ድማ ውሑድ ክፍሊት ጥራይ ዘለዎ ኣሰራርሓ ስለዝኾነ፡ ሞባይላቶም እዞም ዝተጠቕሱ ጥቕምታት ዘለዎ ክትከውን ንዝደልዩ ሰባት፡ እቲ መስርሕ ከኣንግድዎም ቅሩባት ምዃኖም የበስሩ።

ሓሳባት

ሕብረተሰባት ካበይ ናበይ ብኸመይ?

ሲራክ ክፍለ

(መበል 16 ክፋል)

ኣብ ዝሓለፈ ክፋል ናይዚ ጽሑፍ ብኣቶ ጌታ ሀሩይ ወልደስላሰ "የኢትዮጵያ ታሪክ፣ ከንግስት ሳባ እስከ ታላቁ የኣደዋ ድል" ኣብ ዝርእስቱ መጽሓፍ፣ ዘርኢ ነገስታት ኢትዮጵያ ምስ ሰሎሞናዊ ስርወ ንግስነት ንምትእስሳር ዘቕረብዎ ናይ ንጉስ ሰሎሞንን ንግስቲ ሳባን 3000 ዓመት ንድሕሪት ዝምለስ ጽውጽዋይ ተመልኪትና ነይርና። ብጭብጢታት ድማ 3000 ዓመት ታሪኽ ዘለዋ ሃገር ኣብዚ ዓለም ክትህሉ ከምዘይትኽእል ኣብርሂና። እቲ ምጉት፡ ንኢትዮጵያ ንምንእኣስ ኣይኮነን። ሓቂ ንምግላጽ ጥራይ እዩ። ካብዚ ቀጺልና ድማ ብዛዕባ ሓቀኛ ታሪኽ ኣመሰራርታ ሃገራት ነቕርብ፦

ምምስራት ሃገራት ኣብ ኤውሮጳን ኣመሪካን

ኣብ'ዚ እዋን'ዚ ኣብ ዝኾነ ይኹን ኩርናዕ ናይ ዓለም ዝርከብ ሰብ፡ ብዛዕባ ትርጉም ሃገራውነት ይፈልጥ እዩ። ስለ ዝኾነ ድማ እዩ "ኣነ ኤርትራዊ እየ። ሱዳናዊ እየ። ኢትዮጵያ እየ። ኖርወጃዊ እየ። ህንዳዊ እየ። ኣነ ድማ ቻይናዊ እየ።" ወዘተ. እናበለ መንነቱ ዝገልጽ። ቅድሚ ገለ ዘመናት ግን፡ እቶም ቀዳሞት ወለዶታት፡ ንመንነቶም ብኸምዚ ኣብ ላዕሊ ዝተገለጸ ገይሮም ይገልጽዎ ኣይነበሩን። ኣስታት 200 ዓመታት ንድሕሪት ተመሊስና ንኣያታት መንነተን እንተ ንሓተትን እተን ኣብ ናይ ሎሚ ኤርትራ ዝርከባ 'ጓል ሐምበርቲ፡ ጓል ባረንቱ፡' እተን ኣብ ናይ ሎሚ ኢትዮጵያ ዝርከባ ከኣ 'ጓል ሸዋ፡ ጓል ዓድዋ፡' እተን ኣብ ናይ ሎሚ ኖርወይ ዝርከባ ድማ 'ጓል በርገን' ምናልባት ድማ 'ጓል ሸወደን ወይ ደንማርክ ወዘተ.' ምበላ ነይረን።

ስዒቡ ዝመጽእ 'ምብኣር፡ ዘመናውያን ሃገራት፡ በቲ ሎሚ እንፈልጦ ጂኦግራፈያዊ ቅርጸን መዓስን ብኸመይ መገዲን ቀይመን? ዝብል ሕቶ እዩ።

ነዚ ሕቶ'ዚ ንምምላስ፡ መብርሂ ክኢላታት ምውካስ ሓጋዚ እዩ። መብርሂ ወይ መግለጺ ናይ ክኢላታት'ውን፡ ዝተፈላለየ ስለ ዝኾነ ጥርንፍ መልሲ የለን።

ሃገር

ሁ ሰተን-ዋትሰን Hugh Seaton-Watson: "… no 'scientific definition' of the nation can be devised; yet the phenomenon has existed and exists." ይብል። ብሓርፋፍ ትርጉሙ 'ንሃገር ዝገልጽ ሳይንሳዊ መግለጺ፡ ዛጊት በቲ ልክዑ ኣይተረኽበን። ኮይኑ ግን ሃገራት ኣለዋን ነይረንን" ማለት እዩ።። ዋትሰን ከምኡ ዝበለ ኣቋውማ ሃገራት ብቐሊል ከም ዘይግለጽ ንምንጻር እዩ።

ኤርነስት ገልነር Ernest Gellner ብወገኑ "Nationalism is not the awakening of nations to self-consciousness: it invents nations where they do not exist." ይብል። እዚ እውን ብሓርፋፍ ትርጉሙ "ትንሳኤ ሃገራዊነት፡ ካብቲ ዘሎ ርእሱ-ንቕሓት ሃገራት ዘይኮነስ፡ ካብ ዘየለ ሃገራት ከም ዝፍጠራን ከም ዝህልዋን ምግባር እዩ።" ዝብል እዩ።

ቤኔዲክት ኣንደርሰን Benedict Anderson: "… the nation: it is imagined political community – and imagined as both inherently limited and sovereign." ክብል ብዛዕባ እንታይነት ሃገር ይገልጽ። ትርጉሙ "ሃገር፡ ኣብ ሓሳብ ዝተሃንጸ ወጽኢት ኹበራቕ ፖለቲካዊ ኮም እዩ። እቲ ወጽኢት ህንጸት ከኣ፡ ንሃገር ከም ደረት ዘለዋን ልኡላዊትን ይገልጾ።" ማለት እዩ።

ዝያዳ ንምብራህ፡ ቤኔዲክት ኣንደርሰን "ሃገር፡ ኣብ ሓሳብ-ዝተሃንጸ ፖለቲካዊ ኮም'ዩ" ክብል እንከሎ፡ ዜጋታት ሓንቲ ሃገር ኣዝዮም ስለ ዝኾኑን ብቐረባ ስለ ዘይፋለጡን ወይ'ውን ካልእ ክፍጺቦጥ ዘኽእል ሃገር ስለ ዘለዎም ኣይፋለጡን ዜጋታት ሓንቲ ሃገር ዝኾኑ። እንታይ ደኣ? እቶም ዜጋታት ብሓሳቦም፡ 'ደቂ ሓንቲ ሃገር ኢና' ኢሎም ስለ ዝሓስቡን ዝኣምኑን ጥራይ እዩ።

ኤርትራውያን ወይ ኣመሪካውያን ብምሉኦም ስለ ዝፋለጡን ዝተመዱን ኣይኮኑን ዜጋታት ሃገራቶም ኮይኖም። እንታይ ደኣ? እታ ኤርትራዊት፡ "ዞኾተይ ኤርትራዊት እየ" ኢላ ስለእትሓስበን እትኣምንን እያ ኤርትራዊት ዜጋ ኮይና። እቲ ኣመሪካዊ ድማ ከምኡ።

ቋንቋ፡ ሃይማኖት፡ እንዱ ወዘተ. ንበይኑ ዜጋ ሓንቲ ሃገር ኣይገብርን እዩ። ተመሳሳሊ ቋንቋ ዝዛረቡ፡ ተመሳሳሊ ሃይማኖት ዝኽተሉ፡ ተመሳሳሊ እንዳ ዘለዎም ሰባት፡ ዜጋታት ዝተፈላለያ ሃገራት ክኾኑ ይኽእሉ እዮም። ብፍላይ ከኣ ኣብ ኣፍሪቃ። ሓንቲ ኤርትራዊት፡ እቲ ካልኣይቲ ከኣ ኢትዮጵያዊት ክትኮውን ትኽእል። ቤኔዲክት፡ ህንጸት ሃገር "ደሩትን ልዑላዊን እዩ" ክብል ከሎ፡ ሃገራት ደሩት ከበቢ ወይ ዶብ ከም ዘለወን ነፍሲ ወከፍ ሃገር ድማ ልኡላዊትን ካብ ምትእትታው ካልኦት ሃገራት ወይ ሓይሊታት ነጻ ምዃናን ዘጽርን እዩ።

"ሃገራትን ኣቃውማኣንን ኣብ ሓሳብ-ዝተሃንጸ እዩ" ዝብል መጉት ከም መጠን እንተ ወሰድና፡ ስዒቡ ዝቐርብ ሕቶ ከኣ ንቕሓት ሃገራዊ-መንነት ብኸመይ ጀሚሩን? ብኸመይ'ከ ተሓጺሩን? ዝብል እዩ።

ቀንዲ መወከሲ እዚ ምዕራፍ ናይ ቤኔዲክት ኣንደርሰን (Imagined Communities – Benedict Anderson)፡ ናይ ቶማስ ፒኬቲ (Capital and Ideology – Thomas Piketty) መጽሓፍቲ እዩ።

ኣጀማምራ ሃገራዊ-መንነትን ህንጸቱን

"ዘመናውያን ሃገራት ኣብዚ ዝሓለፈ ክልተ ክሳብ ሰለስተ ሚእቲ ዓመታት ኣብ ዘሎ እዋናት እየን ተመስሪተን" ክንብል ከለና ቅድሚኡ ሃገራት ኣይነበራን ደየን? ሃገራት እንተ ዘይነይረን'ከ እቲ ቅድሚ ክልተ ሚእቲ ዓመታት ዝነበር ዝነበረ ማሕበረሰብ ብኸመይ ይግለጽ ነይሩ? ዝብል ሕቶታት ክለዓል ንቡር እዩ። ብርግጽ! ዲያናስቲ ወይ ስርወ-መንግስቲ፡ እምብራጦርያ፡ ናይ ከተማ መንግስታት ካብ ዝቕልቀላ ኣሽሓት ዓመታት ሓሊፉ ኣሎ። እዘን ስርወ-መንግስታትን እምብራጦርያታትን ዝበረን ዝርጋሐ መሬት ኣዝዩ ሰፊሕ፡ ኣብ ትሕቲኤን ዝነበሩ ኣህዛብ ከኣ ብዝወሓደ ሰለስተ ደረጃ ዝበሮም እዮም፦

- እቶም ዝለዓሉ ጉጅለ መሳፍንቲ ሓለፍቲ ቤት-እምነት
- እቶም ማእከሎት ጎይቶት፡ ሰብ ንብረት
- እቶም ዝተሓቱ ዝበዝሑን ከኣ ግዙኣን (subject) ባሮትን ሓወሲ ባሮትን እዮም ነይሮም።

ኣብ ኤውሮጳ እቶም ገዛእቲ ዝጥቀምሉ ዝነበሩ ቋንቋ፡ ቋንቋታት ላቲን ወይ ግሪኽ እዩ ነይሩ። ደሓር ከኣ ቋንቋታት ፈረንሳ ወይ ጀርመን። እቲ ግዙእ ህዝቢ ድማ ናይ ገዛእ ከባብኡ ዝተፈላለየ ቋንቋታት ነሮ። እዘን ገዛኢት ስርዓታት ሓብራዊ ዝሃል መንነት ኣይነበረን። እቶም ገዛእቲ'ውን ብደረጃ ማዕረኦም ኮይኖ ዝሰመዮም ዝነበረ እቲ ከም'ኦም ኣብ ካልእ ግዝኣት ዝነበር ገዛኢ ስርዓት እምበር እቲ ኣብ ትሕቲኦም ዝነበር ህዝቢ ኣይነበረን።

እቲ ሓፋሽ ህዝቢ ዝነበሮ ስምዒት መንነት፡ ካብቲ ዝነበረሉ ገጠር ወይ ከባቢ ዝሓለፈ ኣይነበረን። እተን ናይ ከተማ መንግስታት ከኣ፡ መብዛሕትአን ኣብ ማእከላይ ኤውሮጳ ዝነበራ እየን። ንኣተን ድማ እተን ቀዳሞት ኣብ ናይ ሎሚ ግሪኽ፡ እተን ዳሕረዎት ከኣ ኣብ ናይ ሎሚ ኢጣልያ ዝነበራ እየን። እቶም ፈለማ ኣብ ዓሰብ መሬት ዝገዝኡ ወከልቲ ሓንቲ ኩባንያ (ሩባቲኖ) ሕጂ ታሪኽ ምሰክሮ እዩ 'ጣልያን ኣብ ዓሰብ መሬት ገዚኣ' እናተባህለ ዝተረኽ ዘሎ'ምበር፡ ካብ ሓንቲ ፍልይቲ ከተማ፡ ማለት ከተማ ጀኖቫ ዝመጹ እዮም ነይሮም። መሬት ዓሰብ 'ክገዝኡ' ከለዉ እዛ ሎሚ እንፈልጣ ኢጣልያ ከም ሃገር ኣይቆመትን ዝበረት። እተን ናይ ከተማ መንግስታት ከኣ፡ ብደረጃ ሃብታማትን ድኻታትን ተፈላልየም ከም ሓደ ዜጋ ዝጽውዑ ኣዝዮም ውሑዳት ነሮ ወይ ተቐማጦ እዮም ነይሮመ። እቶም ነሮ ድማ ናይ ዝነበሩላ ከተማ መንነት ወይ ንቕሓት ነይሩዎም።

በዚ መንጽርዚ መን እያ እታ ቀዳመይቲ ዘመናዊት ሃገር ኣካታዒ ሕቶ እዩ። ይኹን'ምበር፡ ብዙሓት ናይ ታሪኽ ጸሓፍቲ ሆላንድ እታ ቀዳመይቲ ዘመናዊት ሃገር ምዃና ይገልጹ። ብ23/1/1579 ዓ/ም ከም ዝቖመት እውን ይሕብሩ። እታ ብልምዲ ዓዲ እንግሊዝ ወይ ብሪጣንያ እናበልና እንጽውዓ ሃገር፡ ፈለማ ብሕብረት ኢንግላንድን ስኮትላንድን ብ1/5/1707 እያ ቀይማ። ድሕሪ ግዜ ከኣ ኣየርላንድ ብ1/1/1801 ተጸንቢራተን። ሰሜን ኣየርላንድ ድማ ብ5/12/1922 ዓ/ም ተሓጺሉ። እቲ ታሪኽ ከምኡ ካብ ኮነ 'ዓባይ-ብሪጣንያ፡ በዚ ሎሚ እንፈልጣ ጂኦግራፊያዊ ቅርጺ ድሕሪ ቀዳማይ ውግእ-ዓለም ብ5/12/1922 ዓ/ም እያ ቀይማ፡' ኢና ንብል ዘለና።

'ዘመናውያን ሃገራት፡ ኣብዚ ዝሓለፈ ሓጸር እዋናት እየን ቀይመን' ስለ ዝበልና ቅድሚ ምምስራተን ኣብ ዝበረ እዋናት፡ ምትእኽኻብ ኣህዛብ ኣይነበረን ማለት ኣይኮነን። ኣብ ታሪኽ ግን ንቕሓት ሃገራዊ-መንነት ድሒሩ ዝተኸሰተ ተርእዮ እዩ። እዚ ኣብ ማስርሕ ከይዲ ፖለቲካዊ ቁጠባውን ማሕበራውን ዝተኸሰተ ሃገራዊ-ንቕሓት ኣብ ዝተፈላለየ ከባቢታት ዝተፈላለየ መጠኒ ነይሩዎ። ኣብ ሓደ እዋን ብዝበዝሐ ዘመናውያን ሃገራት ዝቖማ ድማ ፈለማ ኣብ ደቡብ ኣመሪካን ሰሜን ኣመሪካን እዩ። ብድሕሪ'ዚ ኣብ ኤውሮጳን ኣብ ገለ ክፋላት ኤስያን ተመስሪተን። ጸኒሑ ከኣ ኣብ ኣፍሪቃ። ኣብ ምምስራት እዘን ሃገራት ቀንደን ረቛሒ ግደን ዝተጻወተ፡ እቲ ኣብ ኤውሮጳ እናዝረ ዝመጽእ ዝበረ ቁጠባውን ፖለቲካውን ድፊኢት ዝበሮ ኣምብራጦርያዊ ስርዓታት፡ ጸጋታት ዓለም ንምሽማው ዝፈጠሮ ቅልስ እዩ።

ኣብ ምምስራት ሃገራት ኣብ ደቡብ ኣመሪካ፡ ኣፍሪቃን ኣብ ገለ ከበቢታት እሲያን፡ ኤውሮጳዊ መግዛእቲ ቀንዲ ግደ ነይሩዎ። ካብዚ ብምቕጻል ከኣ ኣብየ ከበኡ ዘመናውያን ሃገራት ከመይ ኣለን ከም ዝተመስረታ ንርአ። ፈለማ ምምስራት ዘመናውያን ሃገራት ኣብ ኤውሮጳ ክንደህስስ፦

ምምስራት ዘመናውያን ሃገራት ኣብ ኤውሮጳ

ቅድሚ ምምስራት ዘመናዊ ሃገራት፡ ዳርጋ መላእ ኤውሮጳ ብውሑዳት ስድራቤታትን ንዑኣም ብዝዀብዑ መሳፍንትን እዩ ትመሓደር ነይራ። እተን ቀንዲ ዓበይቲ ስድራቤታት ዝነበራ ድማ፦

ሃብስበርግ (Habsburg) ንዝበዝሐ ክፋል ናይ ሎሚ ሃንጋሪ፡ ዩጎዝላቭያ ነበር፡ ኢጣልያ፡ ኡክራንያ፡ ኣውስትርያ፡ ጀርመን ዘመሓድሩ ዝነበሩ።

ሃኖቨሪያውያን (Hanoverians) ንናይ ሎሚ ዓባይ ብሪጣንያ፡ ሰሜን ኣየርላንድ ዘማሓድሩ ዝነበሩ ኮይኖም፡ ናይ ሕጂ ህንዲ እውን ኣብቲ እዋን'ቲ ኣብ ትሕቲ ንግስነት እንግሊዝ ይመሓደር ነይሩ። ከምኡ'ውን ካናዳ።

ሮማኖቫውያን (Romanovs) ናይ ሎሚ ሩስያ፡ ፊንላንድ፡ ኣርመንያ፡ ገለ ክፋል ጀርመን፡ ዝበዝሐ ክፋል ሕብረት-ሶቭየት ነበር ይገዝኡ ነይሮም። ኣብዚ ጽሑፍ'ዚ ብስም እዘን ናይ ሎሚ ሃገራት ንጠቕስ ዘለና፡ ቦታ ወይ ጆኦግራፊያ ንምሕባር ክሕግዘና ጥራይ ኢና። እቶም ኣብቲ እዋናት'ቲ ዝበሩ ጸሓፍቲ ታሪኽ ግና፡ ኣብቲ ግዜ'ቲ ሃገራት ስለ ዘይነበራ ብስም ኣብቲ ከበቢ ዝቕመጡ ዝበሩ ኣህዛብ እዮም ታሪኽ ዝሰነዱ ነይሮም።

ንኣብነት፦ ኣብዚ ናይ ቀደም ዩጎዝላቭያ እናበልና እንጠቕሶ ዘለና ከባቢ ዝቕመጡ ንዝበሩ ኣህዛብ፡ እቶም ናይቲ ዘመን'ቲ ጸሓፍቲ ታሪኽ 'ክሮዋታውያን ሰርባውያን' እናበሉ እዮም ዝጠቕስዎም።

እዞም ኣብ ላዕሊ ዝጠቐስናዮም ዓበይቲ ስድራቤታት ንሓድሕዶም ዝዋሰቡ፡ ገዛእቲ ኤውሮጳ እዮም ነይሮም። ሓድሕድ ኣብ ዝራኸብሉ እዋናት ዝጥቀምሉ ወግዓዊ ቋንቋ ወይ ጽሑፍ ላቲን፡ ፈረንሳ ወይ ጀርመን እዩ ነይሩ። ወግዓዊ ቋንቋታት ግዝኣታቶም ከኣ ላቲን፡ ጀርመን ወይ ፈረንሳ ነበረ።

ይቕጽል . . .

ሎሚ ኣብ ER-TV

ሰዓት	መደብ
09:00	ሃገራዊ መዝሙር
09:02	ኣርበክስ
09:35	ሃሎ ቀልዑ
10:10	ድራማ
10:35	ፓኖራማ
11:00	ለስ ስፖርት
12:30	ዜና(ትግርኛ)
12:55	ጨራ ጥዕና
13:30	ዜና (ዓረብ)
13:50	መልሲ ኣብ ማሰመር
14:30	ናትራን
17:00	መኣዝን ልምዓት
17:30	ሳይዳ
18:30	ደረት ቃና
20:00	ዜና (ትግረ)
20:13	ሽዕበት
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	TECH IN-SIGHTE
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	መደብ ቀላሕታ
22:30	ዜና (እንግሊዝ)

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

Bisha Mining Share Company
P.O. Box 4276
Asmara
Eritrea

Tel: (+291) 1124941
Fax: (+291) 1124941
www.bishamining.com

VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company is inviting applicants for the following positions for Bisha site project.

Position: HME Engineer
Department: HME Maintenance
Number required: One (01)

PRIMARY PURPOSE

- Supporting the HME Management, to ensure operating targets and budgets set are achieved/ exceeded, following the company safety and health policies.

TASK DESCRIPTION EXPANDED TO CORE PERFORMANCE AREAS

Plannng

- Participate in suggesting new ideas/proposals, as well as encouraging others to improve the HME Engineering Division operation.
- Improve when relevant the "Annual Budgeting Process" to ensure production targets are set.

Implementation

- Support the HME Management team to ensure all maintenance and repairs in HME are completed in line with plans to ensure an efficient and effective fleet of equipment, in order to achieve/exceed operational targets.
- Ensure safety requirements are fulfilled at the workplace, including leading Field Level Risk Assessment (FLRA) and proper use of the appropriate PPE. Report any safety issues/incidents.
- Carry out RCFA when required.
- Comply with mine's cardinal rules and other safety, environmental or other rules and standards as directed. Ensure all hazards and risks are identified, reported, and eliminated.
- Coordinate the HME Engineering Division resources (people; equipment; spares/consumables; and facilities to ensure processing utilization and cost management objectives meet or exceed targets.
- Assist in tracking equipment performances and identify and implement corrective actions.
- Ensure production, quality and costs are in line with budget.
- Ensure an appropriate level of resourcing for HME projects.
- Relieve the HME Manager and/or Superintendent when required
- Lead and follow through with direct management decisions and present data in support.

Reporting and Data Control

- Ensure that the "Information System" is updated.
- Carry out ICAM investigations and ensure any issues arising from such are dealt with in a timely manner.
- Analyse and process equipment data for fleet performance management

Supporting the HME Engineering Division

- Provide technical support for the team, as and when required.
- Provide training and mentoring for the team (especially safety standards and procedures).
- Ensure all HME Engineering Division personnel and contractors, work in accordance with relevant laws, regulations, company policies and procedures.
- Promote good HME Engineering Division behaviour and world best engineering practices.
- Propose, implement and manage improvement projects and studies
- Train and coach national engineer in his role.
- Providing input into the development of the Department's Succession Plan, staff retention strategies and identifying potential leaders within the Section.

Running Condition Monitoring and Reliability Section for HME

- Identify and manage asset reliability risks that could adversely affect equipment reliability and/ or business operations
- Participates in the development of new equipment specifications along with commissioning and formulating criteria for and evaluation of equipment and technical MRO suppliers and technical maintenance service providers.
- Ensuring that condition monitoring of equipment parts and systems is conducted as per the prescribed criteria and test results reported accurately and within the shortest period; preferably, within 24 hours from cutting of the sample.
- Ensuring that all salvageable parts from the Mine Scrapyard are segregated from scrapped items and repaired for use
- Aiding in driving continuous improvement by working with leadership Teams in identifying gaps in key performance areas and planning activities to increase overall equipment efficiency.
- Analyzing reliability and downtime problems in order to determine the reliability approach, personnel/equipment required for the particular situation, with consideration given to cost limitations for equipment uptime/downtime, repair/replacement costs and weight, size and availability of materials/equipment.
- Participate in suggesting new ideas/proposals to improve the HME Department performance.

Qualifications:	**Knowledge and Experience**
Degree in Mechanical, Engineering	10 - 15 years relevant experience 5 - 10 years supervisory skills
Technical Skills	**Behavioral Skills**
Computer Literacy (MS Office – Intermediate, Excel – Advanced)	Communication (English)
HME Engineering Division, maintenance and environment experience	Assertiveness & Proactivity; Interpersonal Relations; Integrity, Prioritizing skills & multi-skilling; Ability to work towards strict deadlines
Attention to detail; Analytical skill, Management skills, Problem solving skill, Financial Management Skills, Strategy Exposure	Coaching & Team-building skills; Discretion; Self-motivation; Cultural Diversity experience
Condition monitoring and Reliability experience	

General Information and other requirements:

- **Place of Work: Bisha.**
- **Salary: As per Company salary scale.**
- **Type of Contract: Indefinite**

Additional requirement for Nationals:

- **Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.**
- **Present clearance paper from current/last employer.**
- **Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).**
- **Only shortlisted applicants will be considered as potential candidates for an interview.**
- **Application documents will not be returned to sender.**
- **All applications should be sent through the post office.**
- **Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.**

Address: Please mail your applications to:-
Bisha Mining Share Company,
P. O. Box 4276 Asmara, Eritrea
Note to Eritrean applicants:
Please send a copy of your application to
Aliens Employment permits
P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea

ኣመልካቲት ኣነ ወ/ሮ ዜነት ርእሶም ዘሚክኤል ዝዘባበልኩ ኣብ ዞባ 8 ምም/13 ጎደና ማይ ኣጣል ዚፕ 1A135 ቁሎታ "M" ቁ.ፓፒቸላ 24 ስፍሓት 150 ት/ሜ ኣብ ገሸኻ ቦታ 5 ቀንዲ ክፍልታት ብሃም ወሃብቶ ፈጸሚት ኣደይ ኣፍ/ኣብርሃት ገዘሾኝ ናይዘኪ ኣብ ኮ/ኣባይቲ ብዙምኔር. ወረቐት 109265 ብመወከሲ ቁ.108778 ዋኔት ዝተረጋገጸ ናይ ስመይ ከመሓላልፎ ስለ ዝደለኽ፡ ዝቃወም እንተሎ ኣብ ጋዜጣ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ወኻከ. 30 መዓልታት ናይ ቤት ፍርዲ መኣዱ ሐዚ ናብ ቤጽ ኖታኖ ይቐረቡ፡

ኣመልካቲት ወ/ሮ ዜነት ርእሶም ዘሚክኤል

ኑ፡ ኣብ ኣስመራ ደበላዊ ምብራቕ ምም/ከበ. 01 ሞኖፓልዮ ፕለት 14 ጎደና ማርጎ ተኽለይ ቁ.ዝ 31/8 ዝርከብ ኣብ ቤ/ጽ/ፓብሊክ ኖታኢ. ብዙውዕል 3938/03 ብሃም ሓሰን ዐሶማን ዓብደልቓድር ዝተመዝገበ ጉዙ ናብ ስምና ከመሓላልፎ ስለዘደለና ፡ዝቃወም እንተሎ ኣብ ወኻከ. 30 መዓልታት፡ ሕጊ ብዘኽብዙ መሪት ካብ ዝመልኩዩ ቤት ፍርዲ ናይይ መኣዱ ትእዘዘ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታርን ቤት ጽሕፈት ካድስተርን የቐርቡ ተቓወሞ እንተዘይቀረበ ማን ኦርጅናል ሰነዶትና ኣቕሪበና ጉዳይና ከፈጽም ምኻንና ኢሉቡ፡፡

ፋጡና ዐመር ኢሕመድ

ቃለኪዳን
ናድነት ደስበለ - ሓበን ገብረአምላኽ - ሳምራዊት መለስ

Request for Expressions of Interest (REOI)

Consulting Firm for Project Supervision and Management

Dekemhare 30 MW Solar PV Project

Government of the State of Eritrea

Sector: Energy
Financing Agreement References: TBD

Project Code: P-ER-FA0-001

The Government of State of Eritrea has applied for financing from the African Development Fund (ADF) toward the cost of the Dekemhare 30 MW Solar PV Project and intends to apply part of the proceeds of the grant to payments under the contract for 'Project Supervision and Management'.

The services included under this contract are:

i. Assisting the project Executing Agency in the bidding process including the contract negotiations,

ii. Review and approval of detailed designs, EPC contractor construction procedures and technical reports, supervision of constructions works, ensuring the Executing Agency obtains economic solutions of high technical standards and that the overall project is implemented in an efficient manner, with the agreed contract amount and completed within the expected timeframes of the project that includes 30 MW Solar PV plant with associated substation, Battery Energy Storage (BESS) and connection to 66 kV transmission line.

iii. Participate in the Factory Acceptance Test (FAT) for important equipment.

iv. Supervision of the implementation of Environmental and Social Management Plan (ESMP).

v. Provide advisory services to the Project Executing Agency and capacity building and skills transfer for a selected number of client's staff focusing but not limited to Solar PV and Battery Storage Systems operations and maintenance, monitoring and control, solar energy forecasting and incorporation into daily dispatch program.

vi. Provide full support to the Executing Agency during the commissioning and grid connection of the completed facility, and during the defect liability period.

vii. The project will include but not limited to procurement and construction of the 30 MW Solar PV plant with associated 66 kV substation, BESS plant, other materials/equipment necessary for a fully functional and state-of-the-art modern industrial solar PV plant and local installation services. This component will mainly be implemented on an EPC contract basis.

viii. The project site is located just outside of Dekemhare town located 40 km to the South-East of Eritrea's capital city Asmara. Physical presence of the consultant at site is required during the entire construction period.

It is expected that the consultancy service assignment will take 38 months.

The Project Executing Agency (Ministry of Energy and Mines (MoEM)) now invites eligible consultants to indicate their interest in providing these services. Interested consultants must provide information indicating that they are qualified to perform the services (brochures, description of similar assignments, experience in similar conditions, availability of appropriate skills among staff, etc.).

Consultants may constitute joint - ventures to enhance their chances of qualification and the inclusion of local content is encouraged.

Eligibility criteria, establishment of the shortlist and the selection procedure shall be in accordance with the African Development Bank's *Procurement Policy for Bank Group Funded Operations, dated October 2015*, which is available on the Bank's website at www.afdb.org. The Ministry is under no obligation to shortlist any consultant who expresses interest.

Interested consultancy firms may obtain further information at the address below from 08:00 - 12:00 and 13:00 - 16:00 hours during working days:

Expressions of interest should be sent Electronically to the addresses below through email or delivered to the address below by 20 February 2023 at 10.00 hrs. local time and mention: "**Consultancy services for Project Supervision and Management"**.

Ministry of Energy and Mines (MoEM)
Department of Energy

Attention:
Name: Tefferi Abraha
Director, Energy Resources Development
Project Manager

Address
Street; Denden Street, No. 176
Postal Adress: 5285
Postal Code: 174
Tel: 2911125972
Mobile: 2917175327
E-mail: tefferiab.pce@gmail.com

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ወ/ሮ ሂወት ኢሳቕ ወልደማርያም፡ ተጸዋዒ ሓወይ ኣቶ ኣፈወርቂ ኢሳቕ ወልደማርያም ኣብ 2015 ካብ ሃገር ምስ ወጽአ ዝኾነ ደሃይ ስለዘይብሉ፡ ምጥፍኡ ይረጋገጸለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን8/2/23 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 2ይ መጋባእያ ቁ.35 ይቕረብ፡

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ማእከል ከተማ

ከሳሲ ኣቶ ኣሮን ተኪኤ፡ ተኸሳሲ ኣቶ ሃይለ ገዘሀይ ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን16/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡ እንተዘይቀሪብኩ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክርአ ምኻኑ ነፍልጥ፡

ኣመልካቲት ምሕረት ተኽለዝጊ፡ ትሕቲ ዕድመ ኖህ በዮ ኣርኢያ፡ ኣቦይ በዮ ኣርኢያ ሃብትዝጊ ስለዘዓረፈ፡ ወራሲ ምኻኑይ ይረጋገጸለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ማይ ተመናይ

ከሳሲት ወ/ሮ ትዕግስቲ ተኽላይ በይን፡ ተኸሳሲ ኣቶ ግርማይ ኪዳነ ገብረእግዚኣብሄር ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን13/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡ እንተዘይቀሪብኩ ጉዳይ ኣብዘየለኻሉ ክርአ ምኻኑ ነፍልጥ፡

ወ/ሮ ኣበባ ተወልደ ገብረዝጊ፡ ኣደይ ተብርህ ኣብርሃም ደስታ ስለዘዓረፈት፡ ኣነ ምስ 3 ህሉዋት ኣሕዋተይ 1 መዋቲ ተተካእቲ 3 ደቁ ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/12/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ኣባሻውል

ሄራን ዮናስ ኣርኢያ፡ ኣደይ ኣስቴር መኮሃን ገብረመድህን ስለዘዓረፈት፡ ኣነ ጥራይ ወራሲት ምኻኑይ ይረጋገጸለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ከሳሲ ኣቶ ነጋሲ ብርሃነ ወልደጸዮን፡ ተኸሳሲ ኣቶ መብራህቱ ወልደጸዮን ናይ ስም ምትሕልላፍ ክርክር ክሲ ተመስሪቱልካ ስለዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን7/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡ እንተዘይቀሪብኩ ጉዳይ ኣብዘየለኻሉ ክርአ ምኻኑ ነፍልጥ፡

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ቲራቮሎ

ኣቶ ግርማይ ፍስሃየ በይን፡ ወኪል ኤልሳ ግርማይ ፍስሃየ፡ ሓትነይ ወ/ሮ ዋህድ ገብረስላሴ ስለዘዓረፈት፡ ኣነ ነደይ ተኪኦ ምስ 2 ሓትነታተይ ነ/ሄራት ገርጊስ ገብረስላሴ ሓጎስ ተተካኢት ጓላ፡ ነ/ሄራት ስላስ ኪዳነ ብርሃነ ተተካእቲ 3 ደቃ፡ ነ/ሄራት ዘነበሽ ገብረስላሴ ሓጎስ ተተካኢት ትርሓስ በርሁ፡ ነ/ሄራት መብራት ነጋሽ ተተእቲ 6 ደቃ ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን6/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ገዛ ባንዳ

ከሳሲ ኣማን መሓሪ ፍረዝጊ፡ ተኸሳሲ እንጅነር ዳዊት ሓጎስ ናይ ስም ምትሕልላፍ ክሲ ቀሪቡልካ ስለዘሎ'ሞ ኣድራሻኻ ስለዘይተፈልጠ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን13/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ፡ እንተዘይቀሪብኩ ጉዳይካ ኣብዘየለኻሉ ክርአ ምኻኑ ነፍልጥ፡

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ሰምበል

ወ/ሮ ትብለጽ ኣርኢያ ደበሳይ፡ ሓፍተይ ከበደሽ ኣርኢያ ደስበለ ስለዘዓረፈት፡ ኣነ ምስ 2 ኣሕዋተይ ጥራይ ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጓዕዳድ

ኣቶ ሚኪኤል ገብረሂወት ዑቕባዝጊ፡ ወላዲና ገብረሂወት ዑቕባዝጊ ኪዳነማርያም ስለዘዓረፈ፡ ኣብ ዝንቀሳቐስ ይኹን ዘይንቀሳቐስ ንብረቱ ኣነ ምስ 5 ኣሓዋተይ ጥራይ ወርስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን14/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ በለዛ

ኣቶ ሃይለ የወሃንስ ሓጎስ፡ ኣዴና ተኽኣ ድራር ተላ ስለዘዓረፈት፡ ኣነ ምስ 5 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ሸኻ ንኡስ ዞባ ሰረጀቓ

ቀሺ በረኸትኣብ ገረሱስ ግይ፡ ኣቦና ገረሱስ ግደን ኣዴና ሳህሉ ጋርዛን ስለዘዓረፉ፡ ኣነ ምስ 5 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ቤት-ፍርዲ ዞባ ደቡብ ድባርዋ

ፈሩዝ ተስፋሚካኤል ተኸሉ ከምኡ ድማ ኣብርሀት ተስፋሚካኤል ተኸሉ ምባል ተሪፉ፡ ሶልያና ተስፋሚካኤል ተኸሉ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን9/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ከተማ መንደፈራ

ወ/ሮ ንግስቲ ዑቕባማርያም ሃብቱ፡ ኣቦና ዑቕባማርያም ሃብቱ ስምረት ስለዘዓረፈ፡ ኣነ ምስ 4 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/2/23 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋባእያ ይቕረብ፡

ኮማዊ ቤት-ፍርዲ ዓድያቅነ

ወ//ሮ ቅድሳን ተኽለሃይማኖት ኪዳነ፡ ዑቕባ ተኽለሃይማኖት ኪዳነ፡ ኣቶ ፍቓዱ ተኽለሃይማኖት፣ ሓፍትና ወ/ሮ ማህሌት ተኽለሃይማኖት ስለዘዓረፈት፡ ውላድ ስለ ዘይብላ ንሕና ኣመልከትቲ ኣሕዋታ ወረስቲ ምኻንና ይረጋገጸልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን8/2/23 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ምስጋና

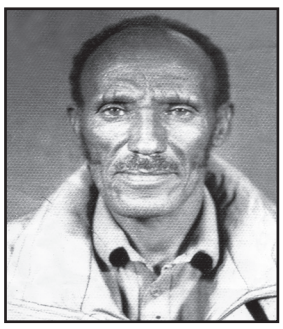

ብመስዋእቲ ኣዚና እነፍቅሮ ኣቦና ገዲም ተጋዳላይ በርሀ ተኽለማርያም ኣስገዶም ዝተሰመዓና ሓዘን እናገለጽና፣ ኩልኹም ዘቃበርኩምናን ብኣካልን ብቴለፎንን ዘጸናናዕኩምናን ሕሰም ኣይትርከቡ የቐንየልና እናበልና፡ ሓዘንና ንዓጹ፡

በዓልቲ ቤቱ ወ/ሮ ትብለጽ ገብረኪዳን
ምስ ደቆምን ምሉኣት ስድራቤትን

ኣብ ኣስመራ ዞባ 8 ምም/22 ጎደና 655 ቁ.ገዛ 81 ዝርከብ ብቁምስክር ወረቐት 102296 መወከሲ ቁጽሪ 103168 ብስመይ ዝተመዝገበ ሊብሬቶ ገዛ ስለዝጠፋኣኒ፣ ዝረኸቦ ወይ ብዕዳ ሐዘዮ ዝብል እንተልዩ ኣብ ወሽጢ 30 መዓልታት፡ ብቁጽሪ ቴለፎን 0711399 ወይ 118690 ይሓብሩኒ፡ እንተዘይኮይኑ፡ መተካእታኡ ክሓትት ምኻኑይ እሕብር፡

ኣቶ ርእሶም ገብረጊዮርጊስ ፍስሓ

ወ/ሮ ናጽነት ቢንያም ፍስሓጼዮን፡ ናይ ናቕፋ ኮርፖረሽን ብርኪ ማሕበር ዝኣተኽዎ ናይ ብርኪ ዋንነት ኦርጅናል ስለዝጠፋኣኒ፡ ረኸቦዮ ወይ'ውን ብዕዳ ሐዘዮ ኣለኹ ዝብል እንተሃልዩ፡ ኣብ ወሽጢ 30 መዓልታት ብቁሞባይል 07616635 ደዊሉ የረክበኒ፡ እንተኣይኮይኑ መተካእታ ክወስድ ንዝምልከቶ ኣካል ክሓትት ምኻኑይ እሕብር፡

ኣመልካቲት ወ/ሮ ናጽነት ቢንያም ፍስሓጸዮን

ምልክታ ንኸፈልቲ ግብሪ

ንግዳዊ ንጥፈት ብምክያድ ከምኡ'ውን ኣባይቲ ብምክራይ ኣታዊ ዝረኽቡ ሰባትን ትካላትን፡ ኣብ ዓመተ 2022 ዝረኸብዎ ኣታዊ ብምፍላጥ፡ ዓመታዊ ግብሪ ዝኸፍልሉ እዋን፡ ካብ ጥሪ 2023 ጀሚሩ ምኻኑ ነዘኻኽር። ከፈልቲ ግብሪ፡ ኣብ ታሕቲ ቀሪቡ ብዘሎ ሰሌዳ ግዜ፡ ግብሪ ኣብ ትኸፍልሉ ቤት ጽሕፈት ኣታዊ ውሽጢ ሃገር ኣታዊኹም ብግቡእ ኣፍሊጥኩም ዝግብኣኩም ግብሪ መንግስቲ ክትከፍሉ ንሕብር።

	ግብሪ ዝኸፈለሉ እዋን
1. ኣባይቲ ብምክራይ ኣታዊ ዝረኽቡ ከፈልቲ ግብሪ	ካብ ወርሒ ጥሪ ክሳብ መወዳእታ ወርሒ ለካቲት 2023
2. ካብ ንግዳዊ ንጥፈት ኣታዊ ዝረኽቡ	
2.1. ኣብ ደረጃ 'ሐ' ዝምደቡ ከፈልቲ ግብሪ	ካብ ወርሒ ጥሪ ክሳብ መወዳእታ ወርሒ ለካቲት 2023
2.2. ኣብ ደረጃ 'ለ' ዝምደቡ ከፈልቲ ግብሪ	ካብ ወርሒ ጥሪ ክሳብ መወዳእታ ወርሒ መጋቢት 2023
2.3. ኣብ ደረጃ 'ሀ' ዝምደቡ ከፈልቲ ግብሪ	ካብ ወርሒ ጥሪ ክሳብ መወዳእታ ወርሒ ሚያዝያ 2023

ኣታዊኻ ብግቡእ ብምፍላጥ ዝግባእ ግብሪ ኣብ እዋኑ ዘይምኽፋል፡ ገንዘባዊ መቕጻዕቲ ዘስዕብ ኣብ ርእሲ ምኻኑ፡ ኣታዊኻ ዘይምፍላጥ፡ ምሕባእ ኮነ ኣትሒትካ ምሕባር፡ ብገበናዊ ሕጊ ዘሕትት ከም ዝኾነ ንሕብር። ከፈልቲ ግብሪ ነዚ ተረዲእኩም ሓቀኛ ኣታዊኹም ብግቡእ ኣፍሊጥኩም ግብሪ መንግስቲ ኣብ እዋኑ ክትከፍሉ ንሕብር።

ርሑስ ምጅማር ሓድሽ ዓመት 2023 ይግበረልና፡

ክፍሊ ኣታዊ ውሽጢ ሃገር
ሚኒስትሪ ፋይናንስን ሃገራዊ ልምዓትን

ስፖርት

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ኣብ ዙር ጋቦን እትሳተፍ ሃገራዊት ጋንታ ብሽክለታ፡ ናይ ምትብባዕ ሰነ-ሰርዓት ተገይሩላ

ካብ 23-29 ጥሪ 2023 ኣብ ዙር ጋቦን እትሳተፍ ሃገራዊት ጋንታ ቀድምና ብሽክለታ ኤርትራ፡ ብሓምሳ 19 ጥሪ ኣብ ሰዓታት ድሕሪ ቀትሪ ኣብ ቤት ጸሕፈት ነፃማን ባህልን ስፖርትን ኤርትራ፡ ኮሚሽር ኮሚሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራ ኣቶ ነፃነኣብ ወልደኣብ፡ ኣሰልጣኒ ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ኣቶ ሳሚኤል ሰመረ፡ ኣባላት ጋንታ ብሽክለታ ኤርትራ፡ ኣመራርሓ ፌደረሽን ብሽክለታ ኤርትራ፡ ኣመራርሓ ክለባት ከምኡ'ውን ደቂ ጸወታ ተረኽቦም ነይሮም።

ኣብዚ ናይ ምፍናው ሰነ-ስርዓት፡ ኣምባሳደር ዘመደ ተኽለ ኣብ ዘለመ ቃል "ኤርትራ ኣብ ወሻጢ ዓርጥ ዓመታት፡ ሸወዳተ ግዜ ተዋዒቱት ናይዚ ኣህጉራዊ ውድድር ኮይና ኣቱ፡ ተሸኩ እንበር ሕጂውን ብዘይ ጥርጥር ኣብዘ ሒዝና ዘሎና ናይ መጀመርያ ዓመት ገፀይ ግዜኸም ክትዕወቱ" ድሕሪ ምባል ኣብ ውድድር ብሉጽ ወጻኢት ጥሪይ ዘይትህሉ ሰራምገር (ደሰፒሊን) እውን ኣኽል ናይቲ ውድድር ስለዘኾነ ኤርትራ ንዘለዋ ኣብዚኣ ዝተኻየደ ኤርትራ ሻምፕዮና ከምኡ'ውን ጃፕፔንዝክ ምኪንኡ ገለጸለት።

ኣቐዲሞም እውን ፕረዚደንታት ሪዩል ማድሪደን ባርሴሉናን - ፍሎረንቲና ፕረዝን ክዋን ላፖርታን ዝ. 'ናይ መጻኢ ከነስኮ እግሪ ኣወርጃ' ዝብልዎ ሓኑብ ዘለዎም ደኹ ካብ ምሃላጽ ዓዲ ኣይወጽሉን። ካብ 2010 ጀሚሩ ጃፕፔንዝክ ብመዘኩት ኣቦወንበር ዝመርሓ - ኣንድሪ ኣማለ፡ እዝ ክሰብ ኣብዚ ዝሓለፈ ዕቐድ ግበይቲ ዓወታት ክትገናፀጽ ልዑል ተራ ምጽዋቱ ይግለጽ። እዚ ዝሓለፈ ወርሒ ሕዳር ምስቲ ዝመርሓ ዝበረ ቦርድ እዝ ጋንታ ብምኹን መዘኩት ዝለዝቖ ኢጣልያዊ፡ ኣብ ዘመን ስልጣኑ ኣብ ምህባርን ተጻወትቲ ጃፕፔንዝክ ብልሽውና ነይሩ ብዙዕል ክሳ፡ ምስ ኣባላት ቦርድ እዝ ክሰብ ኣብ መርመራ እዩ ዝርኸቡ።

ናይ ቀድም ኣቦመንበር ኢጣልያዊት ክሰብ ጃፕፔንዝክ - ኣንድሪ ኣማለ፡ ትማለ. ናይ ሰንበት መደብ ኣብ ዘለመልኡ - ኣብ 'ሱፐር ሊግ ኤወሮጳ' ዘለዎ እምኒት ደገሙ ገለጹ።

ኣማለ፡ ሓደ ካብዞም ሃገደስቲ ናይ'ቲ ኣብ 2021 ኽኸሰ እግሪ ኤወሮጳ ዝረኸበ ምምህራት 'ሱፐር ሊግ ኤወሮጳ' ዘብል ሓሳብ ምንዙ ይግለጽ። "ከኸሰ እግሪ ኤወሮጳ ሓዳሽ ስይተም የድልዮ ኣሎ።" ዝበለ እዚ ወዲ 49 ዓመት ኢጣልያዊ ቦጵል ስልጣን ነበር፡ ገና ኣብዚ ምስ ጃፕፔንዝክ ሪያል ማድሪደን ባርሴሉናን ጥራይ ዝድግራኡ ዘለዎ ሓሳብ ከምዝሎ እዩ ብልሳኡ ዘረጋገጾ ዘሎ።

ወጥን 'ሱፐር ሊግ ኤወሮጳ' ኣብ ሚያዚያ 2021 ምስ ተኣወጀ፡ 12 ክለባት ማለት ሸድሽዙ ካብ ፕሪሚር ሊግ - ኣርሰናል፡ ማን ዩናይትድ፡ ማን ሲቲ፡ ቸልሲ፡ ሊቨርፑልን ቶተንሃምን - ካብ ላ'ሊጋ ሪያል ማድሪድ፡ ባርሴሉናን ኣትሌቲኮ ማድሪደን - ካብ ሴሪ'ኣ ኮኣ ጃቬ'ኔ ኤሲ. ሚላኻን ኢንተር ሚላኻን ክምሳርታኦ ተሰምሚዐ ነይረን እየን። እንተኾነ ካብ ዩኤፋን ካብ ሊጋት ኤወሮጳን ደኹ'ዚን ድሕሪ ዝመጽኦ ተቓወሞ ኣብ ወሻጢ. 72 ሰዓታት ብዘይነ - ሪያል ማድሪደን ባርሴሉናን ጃፕፔንዝክን እተን ዝተረፋ ትሸዓተ ክለባት ካብቲ ጉዳይ ነፃማኡ ኣቦመንበር ኢጣልያዊት ክሰብ ጃፕፔንዝክ - ኣንድሪ ኣማለ፡ ትማለ. ናይ ሰንበት መደብ ኣብ ዘለመልኡ - ኣብ 'ሱፐር ሊግ ኤወሮጳ' ዘለዎ እምኒት ደገሙ ገለጹ።

ኣማለ፡ ሓደ ካብዞም ሃገደስቲ ናይ'ቲ ኣብ 2021 ኽኸሰ እግሪ ኤወሮጳ ዝረኸበ ምምህራት 'ሱፐር ሊግ ኤወሮጳ' ዘብል ሓሳብ ምንዙ ይግለጽ። "ከኸሰ እግሪ ኤወሮጳ ሓዳሽ ስይተም የድልዮ ኣሎ።" ዝበለ እዚ ወዲ 49 ዓመት ኢጣልያዊ ቦጵል ስልጣን ነበር፡ ገና ኣብዚ ምስ ጃፕፔንዝክ ሪያል ማድሪደን ባርሴሉናን ጥራይ ዝድግራኡ ዘለዎ ሓሳብ ከምዝሎ እዩ ብልሳኡ ዘረጋገጾ ዘሎ።

ወጥን 'ሱፐር ሊግ ኤወሮጳ' ኣብ ሚያዚያ 2021 ምስ ተኣወጀ፡ 12 ክለባት ማለት ሸድሽዙ ካብ ፕሪሚር ሊግ - ኣርሰናል፡ ማን ዩናይትድ፡ ማን ሲቲ፡ ቸልሲ፡ ሊቨርፑልን ቶተንሃምን - ካብ ላ'ሊጋ ሪያል ማድሪድ፡ ባርሴሉናን ኣትሌቲኮ ማድሪደን - ካብ ሴሪ'ኣ ኮኣ ጃቬ'ኔ ኤሲ. ሚላኻን ኢንተር ሚላኻን ክምሳርታኦ ተሰምሚዐ ነይረን እየን። እንተኾነ ካብ ዩኤፋን ካብ ሊጋት ኤወሮጳን ደኹ'ዚን ድሕሪ ዝመጽኦ ተቓወሞ ኣብ ወሻጢ. 72 ሰዓታት ብዘይነ - ሪያል ማድሪደን ባርሴሉናን ጃፕፔንዝክን እተን ዝተረፋ ትሸዓተ ክለባት ካብቲ ጉዳይ

መደብ ጸወታ

ፕረሚር ሊግ እንግሊዝ

ሉሚ

ሰዓት 3፡30 ድቀ

ሊቨርፑል ምስ ቸልሲ

ሰዓት 6፡00 ምሸት

በርንማውዝ ምስ ኖቲንግሃም ፎረስት

ሌስተር ምስ ብራይተን

ሳውዝሃምፕተን ምስ ኣስቶን ቪላ

ዌስተሃም ምስ ኤቨርተን

ሰዓት 8፡30 ምሸት

ክረስታል ፓላስ ምስ ኒውካስል

ኣግነሊ፡ ን'ሱፐር ሊግ ኤውሮጳ' ዘለዎ ደገፍ ይገልጽ

ናይ ቀድም ኣቦመንበር ኢጣልያዊት ክሰብ ጃፕፔንዝክ - ኣንድሪ ኣማለ፡ ትማለ. ናይ ሰንበት መደብ ኣብ ዘለመልኡ - ኣብ 'ሱፐር ሊግ ኤወሮጳ' ዘለዎ እምኒት ደገሙ ገለጹ።

ኣማለ፡ ሓደ ካብዞም ሃገደስቲ ናይ'ቲ ኣብ 2021 ኽኸሰ እግሪ ኤወሮጳ ዝረኸበ ምምህራት 'ሱፐር ሊግ ኤወሮጳ' ዘብል ሓሳብ ምንዙ ይግለጽ። "ከኸሰ እግሪ ኤወሮጳ ሓዳሽ ስይተም የድልዮ ኣሎ።" ዝበለ እዚ ወዲ 49 ዓመት ኢጣልያዊ ቦጵል ስልጣን ነበር፡ ገና ኣብዚ ምስ ጃፕፔንዝክ ሪያል ማድሪደን ባርሴሉናን ጥራይ ዝድግራኡ ዘለዎ ሓሳብ ከምዝሎ እዩ ብልሳኡ ዘረጋገጾ ዘሎ።

ወጥን 'ሱፐር ሊግ ኤወሮጳ' ኣብ ሚያዚያ 2021 ምስ ተኣወጀ፡ 12 ክለባት ማለት ሸድሽዙ ካብ ፕሪሚር ሊግ - ኣርሰናል፡ ማን ዩናይትድ፡ ማን ሲቲ፡ ቸልሲ፡ ሊቨርፑልን ቶተንሃምን - ካብ ላ'ሊጋ ሪያል ማድሪድ፡ ባርሴሉናን ኣትሌቲኮ ማድሪደን - ካብ ሴሪ'ኣ ኮኣ ጃቬ'ኔ ኤሲ. ሚላኻን ኢንተር ሚላኻን ክምሳርታኦ ተሰምሚዐ ነይረን እየን። እንተኾነ ካብ ዩኤፋን ካብ ሊጋት ኤወሮጳን ደኹ'ዚን ድሕሪ ዝመጽኦ ተቓወሞ ኣብ ወሻጢ. 72 ሰዓታት ብዘይነ - ሪያል ማድሪደን ባርሴሉናን ጃፕፔንዝክን እተን ዝተረፋ ትሸዓተ ክለባት ካብቲ ጉዳይ

ኣርሰናል፡ ንትሮሳርድ ከተምጽኡ ተፈቂዱላ

ኣርሽናል ንበልጁማዊ ኣጥቃዪ ብራይተን ሊያንደ ትሮሳርድ ብ 27 ሚልዮን ፓውንድ ከተፈርሞ ምህ ክሰቡ ብራይተን ተሰምሚዑ። ኣርሽናል ኣቐዲማ 21 ሚልዮን ፓውንድ ክህቡኽል እኽሉ ድሕሪ ድማ 6 ሚልዮን ፓውንድ ከተሰዕቢዱ፡ ኣርሽናል ኣቐዲማ ብወልቂ ደረጃ ምስቲ በልጁማዊ ኣጥቃዪ ኣብ ሰምዓ በጺሑ እዩ። ትሮሳርድ ሎሚ ሕቡሞናዊ መርመራኡ ንምዝዛም ናብ ሶሪን ለንደን ከቐንዕዩ፡ ካብ ብራይተን ክሰግቡ ብምድላዉ ምህ ኣሰልጣኒኡ ርክቡርቶ ዲ ዘርጋ ዝተራፈጠ ትሮሳርድ፡ ኣብዚ ወርሒ ክሰቡ ብራይተን ምህ ክሰዩ ለንቨርፑል፡ ኤቨርተንን ሚድልስብሮን ኣብ ዙዩዲየም ግጥምት ካብ መሃርን ኢታ ጋንታ ክጅለ እዩ ተሪእዩ። ብምልያ ሃገራዊት ጋንታ በልጁም 24 ኣህጉራዊ ግጥምት ዙዩዲ ትሮሳርድ፡ ኣብዚ ዓመት ሰፖርት ኣብ መድረኽ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ካብ ዝተሰለፈሉም 16 ግጥምት፡ ሸውዓተ ሹዮን ሰዓተ ቀረብን ገይሩ ኣሎ። ኣብ 2019 ካብ በልጁማዊት ክሰብ ፔኽ ናብ ብራይተን ዝተሳገረ ትሮሳርድ፡ ብድምር ብምልያ ብራይተን 116 ግጥምት ከኸይድ እኽሉ። 25 ሹዮን 14 ቀረብን ገይሩ ኣሎ።

እዚ ነፃዚኡ እኽሉ። ኣብ ምፍራም ተጻወትቲ ተጸሚዳ ዘላ ቸልሲ፡ ጁኦንጂዞዊ ናይ ክንፊ ተጻዋታይ ፒኤሸቪ. ኣሮንደሆሽን ናኒ ሞዩክ ንምፍራም ዙቐረብዩ 35 ሚልዮን ፓውንድ፡ ብክሰቡ ተቐባልነት ከምዘርነበ ተገሊጹ። ደሮውን ሞዩክ ትማለ. ሓመሰ ምስቲ ሕቡሞናዊ መርመራ ንምዝር ናብ እንግሊዝ ከምዝመጸ በበሰ. ሓብራ። ፍርዮት ኣኦሚ ቶተንሃምን ክረክብል ፓላስን ዝኾነ ሞዩክ፡ ናብ ፒኤሸቪ. ቀድሚ ምቐንዑ ኣብ ሰሚስ ቦኃ ክነውዳደር። እዚ ከምዝኾነ እኽሉ። ምህ ሃገራዊት ጋንታ ክሊል መቑዕ ፈረጅ መሓመድ ኑርን ናይ ማሆጅ ክሊል ሳልማን ሓምድን እውን ክኾዱ ምኽናዮም እቲ ዝርኸቡዮ ሓቢታ የረድኤ።

ዙር ጋቦን ኣሚሰባን ሓደ ካብ ዝጸንዩ ውድድራት ኣፍሪቃ ኮይሩ፡ ብዓለማዊቲ ማእከር ቅድደም ብብሽክለታ ናይ 21 መዐቀኒ እዩ ዘለዎ። ኣብዚ ናይ ሶማ ዓመት ውድድር 10 ሃገራውያን ጋንታታት ኣፍሪቃን 5 ኮንፊደንታልን ፕሮፌሽናላውያን ኣውርጃውያን ጋንታታትን ዝርኸቡን ብጠቕላላ 15 ጋንታታት ክህሉ ምኽያን ወሃዋዊ መርገብ ሓቢታ ናይቲ ውድድር ኣፍሊጡ ኣሎ።

ኣብ ጋን ዝተደየ ዙር ኣሚሰ ቦኃ ሶማ ዓመት ጉማልል 16 ግዜኡ ገጽገድ ዘሎ ኮይሩ፡ ኣብ ሸውዓተ መድረኻት ኸኣ ኣስታት 933.7 ኪሎሜተር ክሸፍን እዩ።

ቤክሃም፡ መወዳድርቲ ዘይብሉ ተጻዋታይ

እንግሊዛዊ ናይ ቀድም ተጻዋታይ ማንቸስተር ዩናይትድን ሃገራዊት ጋንታ እንግሊዝን ዴቪድ በክሃም፡ ኣብ መድረኽ ፕሪመር ሊግ እንግሊዝ ብመንጎዲ ናጻ ቅላዕ 18 ሹዮታት ብምምዝጋቡ ዛቢት መወዳደርቲ ዘይተረኸቦ ተጻዋታይ እዩ። ዴቪድ በክሃም ናይ መጀመርያ ብሽጻ ቅላዕ ዘመዝገበ ሹዮ ኣብ 1996 ናብ ሳውዝሃምፕተን ክትዛወን ክኣ ናይ መወዳኣታ ድማ ኣብ ማእዝት 2003 ናብ ኤቨርተን እዩ ኣመዛገቦ። ይኹን እምበር፡ መረኻኽቲ በክሃም ዘብቅዓሉ ግዜ ነዊሕ ኣይኸነውን እዩ። ምኽንያቱ ኣብ ከዐሮ እግሪ ዓለምና ሓደ ደንቂ ሃሪሚ ናጻ ቅላዕ ተቐልቂሉ ኣሎ። ሓለቓ ጋንታ እንግሊዛዊት ክሰብ ሳውዝሃምፕተን ዋርድ ፕረውቱ ሳውዝሃምፕተን ዝሓለፈ ሰሙን ንኤቨርተን 2ብ1 ኣብ ዝየዓረኹሉ ጸወታ፡ ብመንጎዲ ናጻ ቅላዕ ካልኣይቲ ሹዮዩ ኣብዚ ዓመት ኣመዛገቡ ዘሎ። እዚ ደንቂ ሃሪሚ ናጻ ቅላዕ ዝሓለፈ ዓመት እውን ኣርነፍ ሹዮታት ኣመዛገቡ እዩ። ኣብዚ እዋን ዋርድ ፕረውቱ ድምር ብመንጎዲ ናጻ ቅላዕ ዘመዝገቦ ሹዮታት 16 ዘኸሉ ኣሎ። ኣብ ቀጻሊ ክልተ ሹዮታት ብመንጎዲ ናጻ ቅላዕ ምስ ዘመዝገቡ ኑ፡ ንልዕሊ ዓሸርተ ዓመታት ብዴቪድ በክሃም ተታሒዙ ዝጸንሐ ክብረወሰን ክመዛረዮ እዩ። ኣሰልጣኒ ማንቸስተር ሲቲ፡ ፕፕ ጓርዲያሎ ኣብ ዝሓለፈ እዋናት ብዘዘ ዋርድ ፕረውቱ ርኢዩዎ ኣብ ዝበለኹ፡ "ኣብዚ እዋን ካብ ዘለዉ ሃገሚት ናጻ ቅላዕ እቲ ዝበለጸ" ክብል'ዩ ገለጸዎ።

ማን ሲቲ፡ ንማክሲሞ ከተፈርሞ . . .

ማንቸስተር ሲቲ ን ኣሽፋሊ ኣርጀንቲናዊት ክሰብ ቨስኦ ሳርኦፊልድ - ማሽሲሞ ፔርን ንምፍራም ኣብ ሰምዓ በጺሑ ነፃማኡ ንልዕሊ ዮሮ ሚልዮን ክገብር ተጸቢቡ ኣሎ። ማንቸስተር ሲቲ፡ ዝ. ወዲ 20 ዓመት ኣሽፋሊ. ካብ ዝሓለፈ. ዓመት ወርሒ. መሳኺያም ኣትሒዝ ክክነደተሉ ነፃማጀንሕቱ፡ እዝ ምኽል. ወሲኻ ገለጹ። ኣብ መወዳኣታ ወርሒ. ታሕሳስ ናይዚ. ዓመት ምስ ክሰቡ ዝኣተዎ ውዕል ዘብቕዕ ፔርን ዋላኳ. ብክሰቡ 8 ሚልዮን ፓውንድ መፍረሲ ውዕል ተተሚሉ እንተኾነ፡ ሃብታም ክሰብ ማንቸስተር ሲቲ ግኑ ኣገልግሎት ናይዚ እናተኸላኸለ ዘሸፍል ተጻዋታይ ንምርኻብ 9.3 ሚልዮን ፓውንድ እየ ወጻኢታት ገይሩ። ፔርን ኽክሰቡ ኸሰዘ ሳርኦፊልድ ብመዘኩት ሓለቓ ጋንታ መረሑ ክሰብ ፍርቂ ፍጻመ ኮፓ ሊበርታዶረስ ዝበጽሐ ተጻዋታይ እዩ። ኣብዚ እዋን ምስ ሃገራዊት ጋንታ ኣርጀንቲና ትሕቲ 20 ዓመት ብምኻን ኣብ ኒካምቢያ ኣብ ናይ ትሕቲ 20 ዓመት ናይ ደቡብ ኣመሪካ ውድድራት ተጸሚዱ ዘሎ ፔርኔ እቲ ውድድር ድሕሪ ምዝዛሙ ሕቡሞናዊ መርመራ ንምግባር ናብ እንግሊዝ ከቐንዕ እዩ። ፔርን ቅዲ ኣጸዋውታኡ ምስ ኣሽፋሊ. ባርሴሉና ፍሪንክ ዲያንግን ኣሽፋሊ. ሪያል ማድሪድ ሬያሪኦ ካልሸርደን ዝመሳሰል እዩ።

ዜና ቀጻሊ

ሸዊት ተኽለ

ሩስያን ቻይናን፡ ሓባራዊ ወተሃደራዊ ልምምድ የካይዳ

ሩሲያን ቻይናን ንህንዲ ውቅያኖስ ዝገብርዎ ሓባራዊ ወተሃደራዊ ልምምድ ናይ ሓደለ. ባሕሪ ከካይዳ ምኻንን ተገሊጹ።

እዚ ዝተገልጹ ሚኒስተር ጉዳያት መጸኢ. ሩሲያ ሰርጌይ ላቭሮቭ፡ ናብ ደቡብ አፍሪቃ ከምርሕን ምስ ደቡብ አፍሪቃዊ መዛኒኡ ናሌዲ ፓንዶር ክዘራረቡን ምኻኑ አብ ዝሕበረሉ ዘሎ እዋን እዩ።

ላዕለምት ኣዘዙቲ ሰራዊት ደቡብ አፍሪቃ ደማ ኑቲ ክቶየድ ተዉጠኑ ዘሎ ናይ ሓደለ. ባሕሪ ልምምድ ኦመልኪቶም አብ ዝሸኮፉ መግለጺ፡ እቲ ልምምድ ኑቲ አብ መንነ ደቡብ አፍሪቃ፡ ሩሲያን ቻይናን ንዘርገሽ ዘሎ ወተሃደራዊ ዝምድና ዘይልድል ምኻኑ ሓቢሮም።

ቀንዲ ዕላማ ናይቲ ወተሃደራዊ ልምምድ፡ ንወተሃደራዊ ሰርሒታት ዝምልከት ክእለታትን ፍልጠትን አብ መንነ ሰራዊት ናይ'ተን ሃገራት ንምምሕሳል ምኻኑ'ውን መሲኾም ገሊጾም።

አብ 2019 እውን ሰለስቲኦን ሃገራት አብ ኬፕታውን - ደ/አፍሪቃ ተመሳሳሊ. ናይ ሓደለ. ባሕሪ ልምምድ ኣቢደን ነይረን።

ብዘይ'ገዘ፡ ኣሃዱታት ሓደለ. ባሕሪ ሩሲያን ቻይናን አብ ዙሓለፈ. ወርሒ. አብ ምብራቓዊ ባሕሪ ቻይና ሓባራዊ ወተሃደራዊ ልምምድ ኣካይዶም ከምዝነበሩ ይዝክር።

ቀንዲ መሻርኽቲ ምዕራባውያን ሃገራት ምኻና ዝገንረለ ደቡብ አፍሪቃ፡ ብኹነተወስዶ ዘላ - ምስ ሩሲያን ቻይናን ከኒሲመዲዮዊ ዝምድናኣ ናይ ምድልዳል ስጉምቲ፡ በዝን ሃገራት ብዩደኒ ዋርጣረ ክትርአ ጀሚራ ከምዝላ እየም ጸብጸቡት ዝኸረሙ።

እታ ሃገር፡ ሓንቲ ካብ'ተን አብ ዙሓለፈ. ዓመት ኽሩናት ሩሲያን ዩክሬንን ካብ ምቁዋም ዝዘኽጠብ ሓያሎ ሃገራት አፍሪቃ ምንባራ ኣይርሳሃን።

ጃፓን - ዋጋታት ሃለኽቲ ነገራት ጥርዚ በጺሑ

አብ ጃፓን ዋጋታት ሃለኽቲ ነገራት አብ ዙሓለፈ. ወርሒ. ታሕሳስ ጥርዝ. ከምዝበጽሐ እቲ መጠን ድማ አብ ወቕጠ'ዚ. ዙሓለፈ. ልዕለ. 40 ዓመታት እታ ሃገር ካብ ዘመዝገቡዎ ወሰኽ እቲ ገቐ'ልጠፈ. ከምዝኾነ ማእከላይ ባንክ ናይ'ታ ሃገር ገለጸ።

እቲ ባንክ አብ ዝዘርግሖ ሓብሬታ፡ ብሰንኪ'ቲ ተኸሲቱ ዘሎ ናህሪ ዋጋታት፡ ናብ ዝተሓዙ ደረጃ ወራዱ ዘሎ መጠን ወለድ እውን ከቋርጽ ከምዝኾኽል ኣሚቱ።

አብታ ብደረጃ ዓለም ሳልሳይ ዝዓበየ ቁጠባ ከምዝለዋ ዝገንረላ ጃፓን ዋጋታት ሃለኽቲ ነገራት ዓመታዊ ብ4 ሚእታዊት ወሰኽ የርኢ. ምህላው፡ እዚ. ደማ ድሕሪ 1981 እቲ ዝዓበየ ወሰኽ ምኻኑ ጸብጸቡት መንግስቲ ናይ'ታ ሃገር የመልክቱ።

እቲ ናይ ሃለኽቲ ነገራት ዋጋ፡ አብ ወርሒ. ሕዳር እውን ናይ 3.7 ሚእታዊት ወሰኽ ኣመዝጊቡ ምንባሩ ይዝክር።

ጃፓን ካብ 1990ታት ጀሚራ አብ መንነ ናህሪን ምንቁልቁልን ናይ ዋጋታት ከምእትርኸብ ዝገልጹ ጸብጸቡት፡ ሓንጸጽቲ ፖሊሲታት ናይ'ታ ሃገር፡ ቁጠባዊ ዕብየት ንምምዝጋብ አብ ትሑት ወለድ ከምርኸቡ ከምዝጸንሑ ይሕቡሩ።

ዋላ'ኳ አብ ጃፓን ተኸሲቱ ዘሎ ናህሪ ዋጋታት ምስ ከም ናይ ኣመሪካን ብሪጣንያን ዝኣመሰላ ሃገራት ክንጸጽር እንከሎ ኣዝዩ ትሑት እንተኾኑ ካብቲ ማእከላይ ባንክ ናይ'ታ ሃገር ክወቕየ ተሊሙዎ ዘሎ ናይ ነዊሕ ግዜ ሹቶ ሞና ብኡሰታት 2 ሚእታዊት ከምዝልዕል እዩ ዝሕበር ዘሎ።

ደቡብ ኮርያ - ብሓደጋ ባርዕ ኣማኢት ሰባት ተመዛቢሎም

አብ ደቡብ ኮርያ፡ አብ ሓደ ግዙፍ መዝሪ አብይቲ ብጀዕቂ ተደኩንሉ ዝርከብ ነበቢ. ሓደጋ ባርዕ ድሕሪ ምኽንቲ ብውሕዱ 500 ነገርቲ ከምኣተመዘሙ ካብቲ ቦታ ዝተፈነወ ዜና ኣመልኪቱ።

ቡቲ ዘጋጠመ ሓደጋ አብ ህይወት ሰብ ዝወረደ ሓደጋ እኳ እንተዘይኮነ ልዕለ. 60 መዝራኣብይቲ ግን ከምዝኽነ ይግለጽ ኣሉ።

ቦኽልሰልጣን ክፍሊ. መጥፋእቲ ሓዊ እታ አብ ጥቓ ከተማ ሶውል እትርከብ ጋምኽም እተካየዳት ቁጥሮ አብ ዝሸነ ሓብሬታ፡ ሰራሕተኛታት ህይወት ኣድሕን ቡቲ ባርዕ አብ ዝተሃወዩ ከባቢታት ብዙሃዲ ጻህሳኒ አብ ልዕለ. ነገርቲ ዝጥቀሰ ጉድኣት ከምዝደወረደ ገለጸ።

ነቲ ባርዕ አብ ትሕቲ ቁጽጽር ንምእታው ልዕለ. 800 መጥፋእቲ ሓዊ ኣብዮት ፖሊሰን ሰራሕተኛታት መምርሒ ክህቡ ዝጸንሑ ጸብጸቡት፡ ጠንቂ ናይ'ቲ ሓደጋ አብ መሳርሒ. ናይ'ቲ አብይቲ ዝመዓለ ጥራ ሃገራት ክኸውን ከምዝኽኣል ኣሚቱም።

እታ ኣብነት 670 አብይቲ ከምዝለዋ ዝገንረላ ቁጥር፡ ቡዩም አብ 1980ታት አብ ከተማ ሶውል ብዙዃኖ ዝሰረ ሰፊሕ ምጽራይ ናይ አብይትን ናይ ዶገሙ ምምዕባል ንጥረታትን ተገዲደም ካብቲ መብዛሃዊ ሰፍራኡም ዝተፈናቐሉ ነገርቲ ከምኣተማሊተት ይሕብር።

ሰብኣልጣን ከተማ ሶውል፡ አብ 2011 ነቲ ከባቢ. ዳምማይ ንምምዕባል መደብ ከምዘሎ አፍሊጦምኻ እንተኾነ፡ አብ መንነ ሰብኣልጣን ናይ'ታ ከተማን ነገርትን ብኩዳይ ካሕሳ መራትን ካልእን ብዘተፈጥረ ዘይምርድኣኢ ግኒ እቲ ጻዕርታት ደው ከምዝበለ ጸብጸቡት የመልክቱ።

ኣመሪካን ሃገራት ኤውሮጳን፡ ናብ ዩክሬን ወተሃደራዊ ሓገዝ ይልእካ

ኣመሪካን ሃገራት ኤወሮጃኒ፡ ነቲ ፕረዚደንት ቭላድሚር ዘለንስኪ. ዘቕረቦ - ናይ ከበድቲ ኣጸዋር ሓገዝ ኮማንረሉ ዝጠልቡ ጻወዳት ንምምላእ ደሪጉሉ ከምዝዘዋ ሓብረጹ።

ኣመሪካ አብ ገለባቶ ሓብሬታ፡ ናይ ኣሰላኣት 2.5 በልዮን ዶላር ገምጊሙ ጹረኤፈርቲ ዘጠቓለለ ርኬታትን ከበድቲ ኣጸዋርን አብ ቀረባ ግዜ ናብታ ሃገር ከምእትልእኽ ኣፍሊጣ ኣሉ።

ብዘይ'ገዘ፡ ብሪጣንያ 'ብሪምስቶን' ዝተሰምየ 600 ሚሳይሉት ናብ ዩክሬን ክትልእኽ ምኻና ክትገልጽ እኽሉ ዴንማርክ ድማ አብ ፊረንሳ ዝተሰርሐ 19 መዳፍዕ ክትሰድድ ምኻና ሓብረ።

እዚ ከምዚ'ሉ እኽሉ ካልኦት ትሸዮት ሃገራት ኤወሮጳ ማለት ብሪጣንያ፡ ፖላንድ፡ ሳቲቪያ፡ ሊትዌንያ፡ ደንማርክ፡ ቼክ ሪፓብሊክ፡ ዝርላንድስን ስሎቫኪያን አብ ዝሰብኡ ናይ ሓገር መግለጺ፡ ኣሰር ኣመሪካን ካልኦት ሃገራት ኤወሮጃን ብምትዮቡ ናብ ዩክሬን ተወኒኺ. ወተሃደራዊ ሓገዝ ንምልእኽ ቃል ኣትዮ።

እተን ሃገራት፡ ቅድሚ'ቲ ኮሎን አቦት ኪኖን ሶሜን ኣተላንቲክ (ኔቶ) ዝርኸብኡን 50 ሃገራት፡ ናብ ዩክሬን ኣጸዋር ብዙዕ ዘቕርቦሉ መንበዲ ኦመልኪተን አብ ጀርመን ከተይደኡ ወጠንን ዘሎዋ ኣኼባ እዮን ዝ. መግለጺ'ዚ. ገዚ ዘሎዎ።

ኩናት ሩሲያን ዩክሬንን ካብ ዝጅምር ንደሓር፡ ኦመሪካ ኔታ ሃገር ብድምር ናይ 27.7 በልዮን ዶላር ወተሃደራዊ ሓገዝ መጠዋትላ ከምዘሎ እንተኾኑ ሩሲያ ንብዙሕ ካብቲ ዝለኣኽ ኣጸዋር ከምዝሰጠዎ ጸብጸቡት የመልክቱ።

ተወሳኺ

አብ ሶሜናዊት ክፍሊ-ሃገር ከ'ንሰለንድ - ኣወሰትራልያ አብ ዝርኸብ ጫፍ፡ ብዮጠዙ ክብረወሰን ዓለም ዝሰበረት እንቅርዶብ ተረኺቡ።

እዚ እንቅርዶብ ካብዞን ቅድሚ ሕጂ ዝፍቱ እንቅርዶብ ተባሂለን ክግለጸ ዝጸንሓ ዝዘበረት ኮይና፡ 2.7 ከሎ ግራም ክብደት ዘለዋ እያ።

እዚ ብዮጠዙ ንዘሉት ክኢላታት አገሪማ ዘላ እንቅርዶብ አብቲ ጫካ ምስ ተረኸበት ብፍሉይ መተሓዝ ተታሒዛ ናብ መመራመሪ ዝጅጣ እዮ ተወሲዱ።

አብ ኣወሰትራልያ፡ እዘን ሓርፋፍ ቁርንዮ ዝወዳና ምድረ-ግያውያን እንስሳታት ንሪስማ ግዜ አብ 1935 ክርእዩ ዝጀመራ ሰራሕተኛታት መምህነትን ከምኡተኣፋፉ ዜጎታት ጸብጸቡት፡ ጠንቂ ናይ'ቲ ሓደጋ አብ መሳርሒ. ናይ'ቲ አብይቲ ዝመዓለ ጥራ ሃገራት ክኸውን ከምዝኽኣል ኣሚቱም።

እታ ኣብነት 670 አብይቲ ከምዝለዋ ዝገንረላ ቁጥር፡ ቡዩም አብ 1980ታት አብ ከተማ ሶውል ብዙዃኖ ዝሰረ ሰፊሕ ምጽራይ ናይ አብይትን ናይ ዶገሙ ምምዕባል ንጥረታትን ተገዲደም ካብቲ መብዛሃዊ ሰፍራኡም ዝተፈናቐሉ ነገርቲ ከምኣተማሊተት ይሕብር።

ሰብኣልጣን ከተማ ሶውል፡ አብ 2011 ነቲ ከባቢ. ዳምማይ ንምምዕባል መደብ ከምዘሎ አፍሊጦምኻ እንተኾነ፡ አብ መንነ ሰብኣልጣን ናይ'ታ ከተማን ነገርትን ብኩዳይ ካሕሳ መራትን ካልእን ብዘተፈጥረ ዘይምርድኣኢ ግኒ እቲ ጻዕርታት ደው ከምዝበለ ጸብጸቡት የመልክቱ።

ተረኛ ፋርማሲ
ፋርማሲ. ዳሉል

ዕለት
21/1/2023

ጎደና
ጎደና ሓርነት ቁ.158፡ ፊት ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

ቁ.ስልኪ.
125266

ፋርማሲ. ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

Sabur Printing Services